

Quemadmodum fundamentum corporee fabricae in uno est, si fundamentum spiritalis fabricae in summo est, x, 200. Quia fundamentum nostrum in eodem est, ad eandem aedificemur, xxi, 28. Fundamenta terre, terrorum honorum copia felices, x, 126, 127. Fundamenta terrae quomodo moventur, *ibid.*

FUNDATUS rhetor Iulius cum eo societatem genuit filium, xxxv, 393.

FUNDUS noster Deus recte dicitur, xviii, 628, 629.

FUNDUS peccatorum, impedimentum sinu inimiticum, xi, 456, 457. Iusti aliquando corpus implicant, sed non animum, *ibid.*

FURNIBULUS. Petrus non furnibulus, sed mariambulus, viii, 193, 194. FURNIS cura laudabilis, ii, 26. FURNIS pompa, xviii, 561, 363; xix, 470. FURNIS pompa vivorum sunt quae hinc solata, non adjuvantia mortuorum, ii, 25; xix, 470. *Vide* EXQUIRE.

FURUS Camillus. *Vide* CAMILLUS.

FURUS contra iustitiam iniustitiam defendit, xxxii, 164.

FURUS iniquus, xxxii, 95.

FURUS, xxxi, 439.

FURTUM non est nisi quando alieno occulte ablato proximus leditur, vi, 407. Furtum prohibuit, xvii, 228. Praeceptum non furandi quomodo differat a praecocepto non concipiendi rem alienam, vi, 293. Furtum est contra naturae legem, xvi, 34, 35. Nullus fur ferum equo animo patitur, *ibid.* Nemo habet iniustum lucrum sine furo damno, xvii, 228. Furtum an fuerit filii Israel spoliando Aegyptios, et an possit quis eos imitari, xi, 208. Furtum non fecerunt Israelitae spoliando Aegyptios, vi, 228.

FURUS occisio. *Vide* TABULA XII. Fur nocturnus si occidit, ad homicidium non pertinet; si diurnus occidit, pertinet, vi, 264. Non est iniquus per molestias corporales compellere a fure reddere pecuniam ablatis, xi, 222. Interveniendum pro furibus, non ad hoc ut minime resituant ablata; alias in societatem criminis veniunt, *ibid.* 222, 223.

FUSSALA Hippontensi territorio confine castellum, xli, 173. Fussala ab Hippone nullibus quadrangula sequebatur, *ibid.* Fussala antea ad Hippontensis Ecclesiae parocchiam pertinebat, *ibid.* 172. Fussala nullus omnino Catholicus erat, *ibid.* Donatistarum error plebes obtinebat, *ibid.* Per magnos labores unitati Ecclesiae coherat, *ibid.* Donatistae saevium in presbyteros qui Fussalensis congregationis constituntur, *ibid.* Fussalensem presbyterium Augustinus Quodvultdo commendat, *ibid.* 237.

FUSSALENSIS territorium, iv, 248.

FUTURA inter et eorum discrimen allegorice explicatur, xvii, 481.

FUTURA vere sunt quae Deus vult, v, 398. Futura in Dei sapientia causas habent efficientes, xvi, 311. Necessario sinu futura quae Deus praesciit, v, 258, 339. Apud Deum iam factum est quod eius dispositione futura est, xi, 197.

Futura credendi quanam sit ratio, iv, 172. Futura quod modis praesciantur, xvii, 317. Futura praedicanda veris praeteriti temporis utuntur Prophetis, xi, 125, 333. Futurorum scientiam Cicero negavit, ii, 229. Quid est quod Cicero tenet in praescientia futurorum, ut eam labelatare disputatione detestabili niteretur? *ibid.* 230.

G

GABRIEL, xxi, 404.

GABRIEL, xxxiii, 191, 227, 228. Gabriel aliquando Donatista, iam ad Ecclesiam reversus, *ibid.* 191.

GABRIELIANUS non solum Christianus fuit, sed fidelis valde bonus, xli, 278.

GABRIEL Archangelus ad Mariam salutatum in domo regibus thronis a Domino missus adventi, xxvii, 54 et seqq. Nativituro Angelus Gabriel missus est, Angelum etiam, Domino ascendente, missi sunt, *ibid.* 290. Gabriel annuntiando

non sensit, xxiv, 367. Cum sacerdos pater Joannis Baptiste divinis altaribus tremebundus astaret, sponse Gabriel angelus, aethere reserato, auribus sparsit inebriantes, seque retro videndam ostendit tubant, xxvii, 289. Legatus cum Gabriel Syagage incredulae sacerdotum iusta increpatione corripuit et vocem illi, quam infidelitas denegabat, abscedit, *ibid.*

GADES insula Hispaniae, ii, 143.

GERSON, Scythum. Hesiam, Linceum interpretantur, vi, 100.

GALATENSIS, viii, 92. Tigulensis episcopus, *ibid.* 98.

GALUS, xvii, 185.

GALUS eius laudatur animus, xxxviii, 295.

GALUSESIUS, ix, 380; xii, 373; xvii, 481.

GALLANUS, interpretatur Abjiciens, sive Revelatio, vi, 614, 613, 614, et Aceris testimonii, ix, 102.

GALATIA non una Ecclesia est, sed in ea regione innumerabiles, xxxix, 249, 250.

GALERICUS Maximus decretum ex libello recitat in Cyprinum, xxi, 100, 101.

GALITIA interpretatur Revelatio, xv, 406, 407.

GALILEI non credentes, figura populi Judaici, xv, 154.

GALLA vidus S. Stephani reliquias deferens, Quintiliano commendatur, xlii, 192, 193.

GALLI claudibus afflicti, xxxix, 342.

GALLOREM irruptio in Urbem, ii, 159.

Romanum incendium, remanente solo colle Capitolino, xxi, 9. Camillus patriam a Gallis vindicat, ii, 83.

GALLI, sic dicti sacerdotes Bereytilis, a Gallo fluxu, ii, 68, 69. Abscedit erant, *ibid.* 291, 341, 342, 343. Abscedio Gallorem sacerdotum inaguntur, *ibid.* 344. Hi a populo stipem posebant, *ibid.* 345.

GALLO-GERCE Galatiae, est, Galli qui Asiam incolabant, ii, 149.

GALLOREM gallinaeorum pugna, ii, 162.

GALLI cantus. Post galli cantum tempus consuetum orandi, xi, 528.

GALLENUS imperatore potuit pulchri propinquus lins mundi, xli, 124.

GALLINA dicitur utrum factus habeat, ex voce, plumis, &c., x, 304. Gallina ceterarum avium sola est quae ex materna charitate cum parvis infirmatur, ix, 237; x, 304. Gallinae merito comparatur sapientia, *ibid.* Gallus a Evangelica congregatio pullos suos sub alis suis, xviii, 582; xx, 367, 385; xxiii, 193. Gallinae dicitur de eiere proprio factus edere, xi, 293. Gallinarum in masculinum sexum conversio, ii, 162.

GALLOSIUS episcopus Maximianista, viii, 98.

GALLULUS Donatista episcopus, xxxii, 430, 473.

GANGES prius Phison appellabatur, v, 415; xli, 489.

GANTIMEDIS fabula, ii, 200, 201; iii, 448.

GARDE, xxxii, 406.

GARDEUSIUS, ii, 452.

GARGILIUS est thetiro, xxxiii, 42.

GARRULI quibus dicantur, x, 10, 11, 13; xi, 403, 404.

GARUS, xxi, 376. GARI, xxviii, 393.

GAUDENTIUS Thaumagadensis Donatistarum episcopus, xli, 565. Unus ex septem electis ad tuendam Donatistarum causam in collatione, xxxix, 182, 185, 187. Duo ipsius epistole, *ibid.* His respondit Augustinus, xli, 151, 152. Libri duo adversus cum scripti, xli, 565. Gaudentium Thaumagadensis, qui litteris dulcibus tractat honorificentius, quam decebat hereticum, xli, 148.

GAUDENTIUS litteras a Severo Milevitano ad Augustinum detulit, xxxix, 338.

GAUDENTIUS comes imperatoris Honorii, iii, 329.

GAUDERE in Domino quid sit, xix, 468, 469. Gaudere ad Deum, de Deo, propter Deum; ipsa est beata vita et non est altera, xxv, 254. Nihil aliud est beate vivere, quam veri boni certissime gaudere, xxvii, 298. Gaudet tanquam gaudere, qui prosperitate non contumpanitur, xii, 9, 10. Gaudet verius atque iucundius homo de bona conscientia inter molestias, quam de

mala inter delicias, xxv, 517. Gaudet iniquus in popina, gaudet martyr in catena, x, 286. Gaudes ad tempus, noli illi fidere; tristis es ad tempus, noli desperare, x, 404. Necesso est homo plaudere, cum venerit quod desperaverat, xxii, 26. Sola spe gaudet Sancti, quando sanum gaudet, rrr, 516. Gaudendum est in nativitate Christi, xxiii, 127.

GAUDIUM majus molestia majori procedit, xxv, 176. Gaudium Babilonium, xii, 267. Gaudium imperiorum quale, x, 469. Gaudium de seculo immundum est, xiv, 95. Saeculi letitia, est impunita nequitia, xix, 467. Gaudium de bonis terrenis, molestum et periculosum, xii, 291, 292. Gaudium divinum hujus saeculi, gaudium phoeniciorum, xv, 4. Gaudium carnale de mentis ageritudo venit, xx, 398. Gaudia insana non sunt gaudia, xxv, 317. Gaudium non est nisi bonorum, xiv, 273, 275. Aliud est solatium captivorum, aliud gaudium liberorum, xii, 269. Gaudium beatorum non est; sed consolatio miserorum, quidquid prosperi nunc exhibet Deus, xxi, 437. Est gaudium quod non datur impiis, sed est qui Deum gratis colunt, quorum gaudium Deus ipse est, xxv, 254. Gaudia in externis non collocamus, habentes in Domino Deum, i, 513. Gaudium sit in domino, non in saeculo, xix, 464. Gaudere in saeculo noli; gaudere in Christo, gaude in verbo ejus, gaude in lege ejus, x, 403. Gaudium justitiae fidei, de spe, de charitate, de veritate Scripturarum, ix, 54. Beata vita est gaudium de veritate, xxv, 253. In nullo homine securitas, de nullo certum gaudium, x, 189, 190.

Gaudium quod percipimus ex correctione malorum, nulli gaudio in hac vita comparari potest, xxi, 410. Cum gaudemus de fidelibus et justis, et illis et nobis prodest bonorum eorum: cum autem contristamur de infidelibus et iniquis, illis solis nocet et eorum malitia et nostra tristitia, *ibid.* Gaudia terrenis Deus misit tribulationes, et dicemus aeternam desiderare dulcedinem, xii, 291, 292. Gaudium Christianorum in tribulatione, xii, 323, 324. Martyres

in tribulatione patientes erant, quia spe gaudebant, xii, 126. Gaudium magnum habet spes gaudens, *ibid.* Sine gaudio spes esse non potest, *ibid.* 472. Nec modo sine gaudio sumus, xii, 344. Gaudium Christianorum jam in spe futura, postea in re erit, vtr, 458, 459; viii, 392; xii, 60, 126.

Gaudium juste non novit impius, xii, 288. Gaudium piorum, canticum Deo est, xiii, 40. Gaudium nostrum, pax nostra, requies nostra, fides, omnium molestiarum non est, nisi Deus, x, 169, 173. Gaudium firmitum in solo Deo, xii, 448. Gaudium semperiternum quoddam sit, xviii, 342. Non nisi in Deo est, xv, 115. Gaudium plenum, quando, xiii, 343, 344. Gaudium plenum, non carnale, sed spiritale gaudium est, xvi, 300. Gaudium plenum in ipsa societate, in ipsa charitate, in ipsa unitate, xxi, 450. Gaudium de religiosa populi frequentia et victoria Martyrum, xxi, 220. Gaudium nostrum quod nunc est, in spe est, noadum in re, *ibid.* 248.

GAZANFALA, xxxi, 445.

GAZOPYLAGIUM est arca Dei, ubi colligebantur ea, quae ad indigentium servitium Dei mellebantur, ix, 189, 181.

GERAL Vallis vana, id est, fallaxiter humilis interpretatur, x, 134.

GEDOEN et Phua quomodo fratres fuerunt, cum sint et diversi tribulati, vi, 395. Gedoen peccavit factore, Epul, vi, 602, 605. Onomodo itaque in Scriptura laudatur, *ibid.* 604. Tentavit Dominum, *ibid.* 603. Facule militum Gedonis in hydris fetilibus incluse, figura lupinis Evangelii, *ibid.* 605. Numerus militum a Gedone delectus, magnum habet sacramentum, ix, 295. Gedonis vellus quid admodum, xvi, 397; ix, 421. Mystice interpretatur, xxxii, 222, 223. Gedonis vellus figura populi Israel, arca sicca figura Ecclesiae, vi, 603. Illuxit gentibus Christus, Gedonis signis figuratus, xxiv, 196.

GENENSIS ignis quam timendus, xxx, 425. Gehenne combustionem in veteris Legis comminationibus non legimus, xi, 226. Gehenne metu Martyres roborati sunt, viii, 336, 337. Quis non bibat tribulationis temporalis poculum,

metuens ignem gehennarum, ix, 313. GELIFERA Ecclesia, xxxviii, 425.

GELIUS presbyter, iv, 344.

GEMELLIUS a Tanabaeis episcopus, viii, 97.

GEMELLAR, seu, Gemellarium, quid, xlii, 331. Vide etiam ejusdem paginae notam. Manes in gemellario, *ibid.*

GEMELLI, xxxi, 448.

GEMINI, interpretatur Dexter, vii, 165.

GEMINUS episcopus Maximianista, viii, 91, 92.

GEMINUS a Furnis, xxxi, 439.

GEMINORUM quorundam similis dissimilisque valetudo, cui tribui debeat, rrr, 217, 218. Geminus duos agrotantes agnovit Hippocrates, rrr, 222. Geminorum quorundam actus quomodo diversi, sicut et mores, ii, 219, 220.

GEMINORUM constellatio discussa, xxv, 150.

GEMITUS cordis, et gemitus carnis, viii, 135. Quare gemunt fideles, xii, 88. Qui male genuit, vel male gaudet, gemendos se facit, rrr, 29, 30. Gemii bene, qui suspirat in patriam, non qui premitur aerumnis, xiv, 463. Homini, quantumcumque profecerit, non desit hie unde gemat, viii, 242.

In paradiso non gemebas, sed fruebaris; foris positus gemit, viii, 380. Gemitus est, quod non est facturus; ora de potest, vi, 133. Generatio ex Adam, et ex illis patribus in quo diversa, in quo diversa, xxxvii, 51. Generationes humane cum foliis arborum comparatae, xii, 53. Generationes in Scripturis non perituros, sed per hominum successione numerantur, vi, 239. Generationes Domini vtr quatuordecim, apud Mattheum inveniantur, Jechonia bis numerato, xviii, 414. Cur bis numeretur, *ibid.* 414. Vide CARISTOS. Generationem opponit Apostolus regenerationi, xxxvii, 388. Vide EXTRACTUM. Generatio carnalis facti filios carnis, filios mortis, filios saeculi, filios irae; generatio spiritualis eontra, xxxiii, 390. Generatio prima mortalis fuit de ira Dei, est altera generatio immortalis de misericordia Dei, s, 168. Generatio carnalis, tenet hominem in stirpe damnata, xxxvii,

pro maribus ponere non est Scripturae conseruato, vi, 220.

Generatio ante peccatum fuisset sine hildine, xxxv, 272. et mentium rium oblatione, non ex eorum potentia, xxxiv, 243. Genitalibus membris usuri fuerant primi parentes, sicut ceteris membris, ad arbitrium voluntatis, si non peccasset, rii, 207, 211. Vide LATIDO. Genitalium inobedientia supplicium non pendenda, xxxvii, 194. Genitalium non pendenda, xxxvii, 184, 189, 429, 429. Genitalium motus pendendus non fuisset in nuptiis, nisi precessisset peccatum, xxxvii, 276. Genitalium involuntarius motus pudendus, xxxv, 390. De pudendis motibus carnis pudens in pudensque confunditur, xxxvii, 431. Casti supplicium inobedientiae genitulum sentiant, immundi de hoc carnis supplicio graviore supplicio mentis exultant, xxxvii, 277. De pudendis motibus non erubescere impudensissimum est, *ibid.* 429. Generatio primam et potissimum tribuit patri, xxxvii, 64, 65. Generationis initium a viro, xxxvii, 354, 369. In generatione humana si deficiat mens, qui emaret divinitas? xli, 332. Qua etate homo generare possit, xi, 191. Etas conjugum qua generare possunt, xxxv, 202. Quot annis terminetur, *ibid.* Seperantibus, psalle de futuris; ora de potest, vi, 133. Generatio ex Adam, et ex illis patribus in quo diversa, in quo diversa, xxxvii, 51. Generationes humane cum foliis arborum comparatae, xii, 53. Generationes in Scripturis non perituros, sed per hominum successione numerantur, vi, 239. Generationes Domini vtr quatuordecim, apud Mattheum inveniantur, Jechonia bis numerato, xviii, 414. Cur bis numeretur, *ibid.* 414. Vide CARISTOS. Generationem opponit Apostolus regenerationi, xxxvii, 388. Vide EXTRACTUM. Generatio carnalis facti filios carnis, filios mortis, filios saeculi, filios irae; generatio spiritualis eontra, xxxiii, 390. Generatio prima mortalis fuit de ira Dei, est altera generatio immortalis de misericordia Dei, s, 168. Generatio carnalis, tenet hominem in stirpe damnata, xxxvii,

GENITALOGIA. In genealogia feminas

183, 184. *Vide* PECCATUM ORIGINALIS. Generatio ex homine, generatio nominis ex Deo, xxxviii, 42. Generatio altera qua fideles efficiuntur, altera qua a mortuis resurgunt, xii, 248. Generatio Christi ineffabilis, xxv, 367. Impossibile est enim scire divine generationis secretum, *ibid.*

GENITES terreni necessitudinem proprietatem regionum colorum continentem exemplo docuit Christus, xxviii, 303, 304.

GENITRIX Numidia consularis integritas, xxxix, 356, 357.

GERESIDIUM, xxviii, 296, 243.

GENESIOS historiam secundum proprietatem rerum gestarum quidam incipiunt ex quo Adam et Eva dimissi e paradiso generantur, v, 404. Salsitii rationibus eorum, v, 404. Narratio in libris Genesios non genere locutionis figuratum rerum est, sed gestarum, *ibid.* 404. Genesius dicitur Hebraea lingua Brest, xxiv, 82. Genesios opera etiam corporaliter intellecta solidius asserunt divini eloqui narrationem, *ibid.* 406. Quis sepius scripto in libris Genesios, iii, 248, 250, 300, 302. Liber de Genesi ad litteram imperfectus, v, 111, 112; xli, 485. Libri duodecim de Genesi ad litteram, xvi, 536, 537. Libri duo de Genesi contra Manichaeos, xxvii, 415, 416; xli, 458. Judicium Augustini de libris quos ipse editavit in Genesim, xli, 485. Genesios initium explicatur in tribus postremis libris Confessionum, xxv, 362.

GENESIDUS in somnis audit hymnos beatorum, xv, 287.

GENESIVUS beatae memoriae Carthaginensis ante Aurelium episcopus, constitutum contra Donatistas compressit: unde nullum ab eis laudatur xxxviii, 453.

GENETILICI, iv, 302. Qui vulgo et mathematici vocantur, superstitiosi, iv, 485. Seducitores sunt, xv, 36, 37. Responsa dant vana, xxxviii, 161. *Vide* MATRIMONIUM. Scientia eorum ad pacem quaedam cum deonibus referenda est, iv, 484, 485. Genetilicis redarguuntur, xv, 36.

GENESUS deus, a generando dictus, ii, 325.

GENIUM Carthaginis, xviii, 244.

GENNARIUS ne dubitet atrium ulla sit post mortem vita futura admonetur, xi, 267, 268.

GENS tenebatur adversus regnum Dei rebellans, Manichaeorum somnium, xxviii, 76. Refutatur, *ibid.* 79, 80.

GENTES septuaginta duae ex filiis Noe ortae sunt, iii, 291, 297. Gentes per linguas divise sunt, *ibid.* 291. Gentium numerus multo amplius auctus est, quam linguarum, *ibid.* 297. De numero gentium difficultus solvitur, *ibid.* 307. Pro vero Deo falsum hominem colebant, *ibid.* 347. Gentes quae ignorabant Deum, desertum erant; Gentes omnes, fines deserti appellantur, ix, 212, 213. Quaedam sunt gentes quae naturaliter legem faciunt, canque in cordibus scriptam habere dicuntur, xxxviii, 455, 453, 454, 455; xxxix, 260. Gentium vocatio, x, 448. Gentes quomodo ad Christum conversae, xv, 355. Gentibus transmissum Evangelium, xviii, 354. Deus fecit ut Gentes vellent quod et velle possissent, xxxvii, 421. Judaei rejecti propter superbiam, et Gentes insertae vel Ethnicis additi propter humilitatem, xviii, 358, 360; xi, 44. Gentes oleaster, xi, 233, 234. Gentium major laus, quam Judaeorum, xviii, 333, 354. Gentes per praedicationem Evangelii, spolio Israelitarum factae sunt, iv, 350. Gentium conversio tempore Augustini, xii, 251. Ecclesiae de Gentium vocatione gaudium, x, 462. Gentium vocatio et conversio praedicta, iii, 420, 471, 472, 480, 484. In Isaac figurata, *ibid.* 333. Per discum mysticum adumbrata, x, 462, 463. Gentium eorum silus, et receptio intra Ecclesiam figurata, xix, 249; xx, 71. Gentes cunctae a Judaeis dicebantur, ix, 73; xviii, 336; xix, 42. Gentes omnes ulcera Lazari lingentes, xix, 242. Gentes lapides agri dicuntur, vii, 11. Gentes quae lapides, xix, 42. Gentes lapides dictae sunt, quod lapides adorarent, viii, 343. Gentes per mare significantur et per Ethiopeos, viii, 393; ix, 472, 474. Contra Genetiles, xxx, 229, 253, 243. Gentes duas sunt et duo regna, unum Christi, alterum diaboli, xli, 124. Gen-

tium nomine intelligi possunt inquit, viii, 366. Gentes misceri et ab his segregari, xx, 50.

Fracti sunt Judaei, tanquam rami naturales, et insertae sunt gentes, tanquam oleaster in olivam, xxii, 271. Gentes et incolae in omnes, quia de tenebris idolorum discesserunt, dies effici meruerunt, xxviii, 143.

GENTILES fructibus justitiae vacui, omni vento doctrine circumduci, in solo verborum stridore et garrulitate confisi, divini verbi confecti, locustarum more essantibus et steriles remanserunt, xxvi, 205.

GENTILITAS. Spolia Smariae, id est, gentilitatis, accepit Christus, dum per credulitatem Magorum videtur utrique expoliata gentilitas, xxiv, 221. In Magis enim primitivae gentium consecratae sunt, *ibid.* 221, 223. GEOMETRIZ inventio, i, 207. Geometriae Aegyptii dediti, vi, 118. Geometriae partem in genere humano, xxx, 493.

GEON fluvius, nunc Tigris, xxvii, 464.

GERA, xxxi, 401.

GERMANIANUS episcopus, xi, 389, 424.

GERMANICIANA, xxxi, 431.

GERMANICANENSES, xli, 378.

GERMANUS episcopus, xi, 389, 424, 438.

GERVARIUS et Protasius martyres, xx, 508. Forum corpora deteguntur, xxv, 209. Mediolani ab Ambrosio, iv, 243. Detectio miraculis illustrata, xx, 510; xxi, 143. Cecus illuminatus, iv, 243. Gervasi et Protasii memoria celebratur eo die quo inventi, non eo quo mortui, xx, 510.

GERVANIUM tricorporeum fabulae ferunt, xxx, 383.

GESTA publica, xxi, 387; xxxviii, 377. Gesta episcopalia, xxi, 359; xli, 81. Gesta Ecclesiastica, xxi, 353; xxxviii, 424, 425, 426; xli, 373. Auferenda sunt, ubi sunt tempore facta, xli, 375. Gesta proconsularia, xxxviii, 425, 426. Gesta municipalia, xxxix, 76. Apud Zenophilum, xxxii, 452. Circae apud Munaecium Felicem flammam, xxxiii, 518; xxxviii, 483. Gesta

concilii Circesis, xxxiii, 405, 402. *Vide* notam (2) ejusdem voluminis. Gesta forensia, xxxix, 328. Gestis publicis haerere vult Augustinus sacrilegum nefas, cur, xxxviii, 377, 379.

GESTUS tanquam verba naturalia omnium gentium, xxv, 233. Gestus signa quaedam sunt, i, 544.

GETA, xxxiii, 106, 113.

GETA Torcular interpretatur, viii, 543.

GETULA, id est, in Getulia, quae Africae pars est, sua, ii, 134.

GETULIA perpetua siccitate laborat, i, 185; xliii, 55.

GETULICUS Victorianensis episcopus, viii, 98.

GEDDARA MONS, xvi, 463; xviii, 547. GEIULI Eliseus Gezi paterum suum cum virga misit, principibus ut super eadem examine filii Summiditis virgam poneret, xxiv, 288. Geiz Moysen designat, *ibid.*

GIGANTES in lingua Hebraea appellantur Raphaim, vi, 478. Gigantes propter magnitudinem homines, ii, 115; iii, 295. Quasi a Deo creati, iii, 273, 274. An ex hominibus an ex daemonibus processerint, vi, 117, 118. Gigantum tempus, iiii, 270. Gigantes plures ante, quam post diluvium, *ibid.* 273. Gigantes in utroque sexu extiterunt, vi, 117. Gigantes feminae Romae nata tempore Augustini, iii, 270. Superbi per gigantes significati, x, 241. Sicut et qui spiritali robore in Ecclesia excellent, *ibid.*

GIUGENE inter et parere an Scriptura distinguit, vi, 503.

GILDO, xxxix, 134. Gildoniannum tempus, xxxiii, 94. *Vide* OPTATES.

GIPTIANA Ecclesia, xxxix, 23.

GLADI, vii, 56.

GLADIATORIS publice turpitudinis professores, ad sacramenta Christi non admittuntur, xxvii, 79. Gladiatorio animo esse libidinosum saltandi adhibere, xxi, 340.

GLADIUS in honore potest accipi, iv, 125. Positus in malo, pro discordiosa lingua, xxv, 204. Gladius benignus, et gladius malignus, xiv, 441. Gladius ex utraque parte acutus, sermo Dei in Veteri et Novo Testamento promittens aeternam et temporalia, xli, 74. Narrans

preterita, promittens futura, xii, 441. Glandus Christi, verbum ejus, viii, 293. Glandus Dei patreterem abscondit, et mentes Christi sanat, xii, 441. Gladii diaboli sunt impii, *ibid.* 426. Is ultor diaboli ad trucidandas animas, *ibid.* Gladius pro tribulatione ponitur, xi, 491. Gladius datur Esaü, non autem ipsi Jacob, xviii, 194.

GLAUCIA proles, xxxviii, 284.
GLORIA quid sit, xxxviii, 18. Ouid gloria humana, ii, 242. Gloria est optima et late patens fama, xxxvi, 456. Frequens de aliquo fama cum laude, xvi, 315. Clara cum laude notitia, xxx, 102, 103. Gloria non in ore vulgi, sed in rebus ipsis, xxxix, 352. Gloria ignominiosa, honores seculares, xxy, 48. Gloria ingens cupiditas in Romanis, ii, 299. Gloria humana, necesse reditita hominis moribus Romanorum, *ibid.* 293, 248, 250. Ea putatur gloria vanitas, nullis credere veribus veritatis, *ibid.* 272. Gloria cupiditas, et cupiditas dominationis, quid inter se differant, *ibid.* 257. Gloria cupiditas, fidei inimica, *ibid.* 246; xx, 323. Tanto quisque est Deo similior, quanto est a glorie cupiditate mundior, ii, 246. Glorie cupiditas dilectione justitiae superanda, *ibid.* Gloria contemnere magna virtus est virtute habenti, *ibid.* 258. Via ad gloriam, virtus, *ibid.* 241, 242. *Vide LAUS.* Glorie inanis vitium, vel solium, vel maxime extendendum est perfectis; quo primo enim vitio lapsa est anima, hoc ultimum vincit, vii, 169. Sape homo de ipso vane glorie contemptu vanius gloriatur, xvii, 278. Gloriam humanam non quaesierunt Apostoli: nec ab illa se delectant, qui cum aliena spernent iudicari, sibi sapientes videntur, et alii consent, vi, 267. Gloriam ad invicem expectare, et eam que a solo Deo est non requirere, fermentum est Pharisæorum, xix, 112. Gloria vana qui delectantur, in conscientia sua nihil habent, xlii, 72.

Gloria sua non querenda est, sed gloria Dei, xv, 339. Gloria Dei est, ut et qui fit bonus, non in se, sed in Domino gloriatur, vii, 329. Gloria Dei in hominum gratuita justificatione, xx, 8. Gloria Dei qua salvi facti sumus iudicij, vii, 267, 268, 269. Hanc agnosci homini

facilius, dum egestate constringitur, *ibid.* 268. Non solum homines, sed etiam iustos, si tamen sumus, ipse fecit nos, et non ipsi nos, *ibid.* 269. In Deo solo de bonis nostris gloriamur, xli, 8, 10. Cum bene agimus, Deum per nos agere intelligamus: neque quidquam nobis proprium vindicemus manibus glorie cupiditate decepti, quo uno malo a summo in ima demergimus, ii, 321. Gloriam nemo potest coram Deo, xxxvii, 40. In Deo gloriamur, ut non in meritis, *ibid.* 83. Non in propria iustitia, xii, 264. Gloriamur in nullo, quando nihil nostrum sit, xxxv, 67, 68. Gloriatio exciditur per fidem, xxxvii, 426, 468. In Deo solum gloriamur esse, ipsa oratio Dominica ostendit, xxxvii, 417. Gloriam in Deo, benedictio Dei est, vii, 156. Gloriarur in insipiente, qui gloriatur in se, xix, 364. Gloria iusti in ipso est, sed non ipse gloria sua est, xli, 10. Qui in Domino non gloriatur, non dubito dicere, alia quaecumque habet, inanimiter habet, xxxvi, 168, 169.

GLORIFICARE Deum, et gratis agere, *ibid.* xviii, 278. Glorificamus Deum, non faciendo, sed dicendo gloriamur, viii, 187. Ubi perfecta cognitio, ibi summa glorificatio, xvi, 316. Glorificatio oleo designatur, xlii, 16.

Gloria Dei in quibusdam hominibus habilet, vii, 329. Gloria Dei quoque semper egerit, *ibid.* 393. Gloria Dei, gloria nostra est, et nobis prodest, xii, 24. Quando Deum glorificamus, nobis prodest, non illi, viii, 187. Gloria nostra tunc in Domino gloria, xlii, 33. Gloriam cito adro, tantum aliquando licet, quandoquam, xvi, 111. Gloriamur modum quidam vere in conscientia, xlii, 73. Gloria solida habetur in conscientia coram Deo, ubi nulla iactantia est, vii, 169. Gloria Dei posita in Christo Jesu per gratiam in remissionem peccatorum, *ibid.* 267. Gloriarum in cruce Christi, quatuor sit meriti, xix, 368, 369. Vocatio ad gloriam non pro meritis hominum, sed pro misericordia Dei, vi, 303. Gloria nostra futura erit, agnari Angelis, et videre Deum, viii, 78. Gloriam nostram nobis abstulit Deus, ut daret suam; abstulit inane, ut daret plenam; abstulit mutantem, ut daret solidam, ix, 320.

Lux in totum erimus per gloriam, nihil habentes in nobis quod resistat charitati, quod repugnet veritati, quod subiacet infirmitati, xix, 354. Ecceia quidam, et singularis gloria in exilis tribuenda pro laudabili voto, xxvi, 292. Gloria nostra hec est, testimonium conscientie nostrae, xxii, 285.

GNOSTICI heretici unde exorti et sic appellati, xxvii, 219.

GOETLE, magis genius, ii, 466, 467. Gog interpretatur Tectum, ix, 98. Gog et Magog bella, et edificatio templi in Ezechiele, difficulta intellectu, xli, 321. GOLIAS quis fuerit, xix, 432. Golias monomachia cum David, *ibid.* Allegorice exponitur, xii, 424. Golias figura diaboli, vii, 311.

GORGONIS fabula, iii, 448.

GOR, xxxi, 429, 430.

GOTHORUM potentia, ii, 174. Gothi comparato exercitu Italian vastant, *ibid.* Gothorum irruptio in Urbem, *ibid.* 159. Gothi pagani Romanos oppugnavit vincuntur, xviii, 383. Gothi heretici expugnant, *ibid.* 584. Gotthorum gladiatores, ix, 130. Gothos sibi conciliare qui conentur Donalistas, xii, 441.

GRACORUM Therius a Scorpione occisus, qua de causa, iii, 90, 91. Gracchi caput quantum grave erat, tanto aurum pondere vandum est, *ibid.* 153. Gracchorum seditiones, *ibid.* 90, 94, 152. Gracchorum mors, *ibid.* 152, 153.

GRADATIO seu GRADUS, dictionis figura, v, 60.

GRADUS hominis quatuor, ante Legem, sub Legē, sub gratia in pace, xviii, 8. Graduum canticum, Græce *καθάρσις*, id est, ascendendum, non descendendum, viii, 150. Tot sunt, quot fuerant templi gradus, xvii, 82.

GRACIA facta est Romana provincia, vii, 178.

GRÆCI Troja deleta, ad propria remeantes claudis diversis contriti sunt, iii, 451, 452. Græcorum vana superstilio et consuetudo referri mortuos in deorum numerum, *ibid.* 439. Græcorum regnum. *Vide AEGYPTI.* Græci leves dicit, ii, 10. Græcorum lingua in gentibus præcenset, *ibid.* 378. Græcorum gymnasiarum et Romanorum fororum alia sunt certamina, xxxix, 367. Græ-

ce lingua, tanquam præcedent, unde Scriptura in Latinum translata est, magis credendum, xi, 444. Græci per litteras numerant, xi, 64, 65.

GRAMMATICA Græce, Latine litteratura dicitur, i, 204, 356. Grammaticæ est vocis articulate custos, et moderatrix disciplina, xxx, 460. Hæc historie custodiam prolestrit, i, 204, 356. An grammaticus sit docere sone et accitus, i, 326. Grammaticæ leges studiosæ observant, negligunt præcepta Dei, xxv, 25. Grammaticarum scholam hinc, nimibus appensa vela, xxv, 19; xxxii, nimibus appensa vela, *ibid.* Grammaticæ scriptus 192. Liber de Grammatica scriptus dialogi forma ab Augustino, cum esset Mediolani baptismum percepturus, xli, 445. Qui liber ille exiit, *ibid.*

GRAMMATICI magistri penulati, xxv, 22. Grammatici litorones per contemptum nom appellati, xxxix, 384. Grammatici iudices peccatorum, i, 206. Grammaticorum censorum non timent, dum omnes instruat, xvii, 482; xxx, 33. Grammaticorum leges in concionibus minus curandæ, si forte melius in barbarismo populus intelligit, viii, 406; xii, 323.

GRANDBO est iniquus res alienas auferens, x, 56. Grandio in fructibus, septima plaga Aegypti, 375.

GRANUM morte multiplicatum, xxi, 77.

GRATIA crudelis inimici Pelagianus, xxxix, 461, 163, et Coletianus, xxvii, 220. Gratia quid secundum Pelagianum ac Celestium, xii, 390. Gratia Pelagiana, xxxvii, 522; xxxvii, 112; xxxvii, 74. Gratia Pelagiana multiplex, xxxvii, 267. De adiutorio gratie id dicit Pelagius, quod referatur aut ad naturam, aut ad doctrinam, aut ad liberum arbitrium, aut ad remissionem peccatorum, aut ad exemplum Christi, xi, 390, 404, 415; xli, 5, 10, 52. Pelagianus doctore ex intelligenda est, que Paganus atque Christianus, impius et pius, fidelibus et infidelibus, communi est, xi, 481. Communibus est omnibus natura, non gratia, xvii, 399, 394; 296. Non de donis Dei naturalibus, sed de donis gratie ait Apostolus: *Quis enim te discernit, xxxvii, 66.* Ut nec ipsa natura est gratia qua Christiani sumus, xxxv, 486.

De gratia cum disputatur, non de ea loquimur quae ad naturae pertinet institutionem, sed reparationem, xxxvii, 491, 529. Naturae falsus defensor sub jure est impatiens, xvii, 492. Refutatur experimento propria infirmitatis, *ibid.* 418. ex orationibus Ecclesiae, *ibid.* 423. Sapiens postulando contentiam, non naturam, non liberum arbitrium, non scientiam, non remissionem peccatorum, sed vires, quibus valent continere, peti, xli, 41. Est natura quae conditi sitimus, quando ratione dei possit gratia, xi, 403, 404. Natura non potest gratia, nisi quia et ipsa gratis concessa est, xvii, 392, 398. Gratiam Dei nullam dicit Pelagius, nisi naturam nostram cum libero arbitrio creatam, xxxiv, 85, 88. Aliquando, idque tenetur nec aperte, et conjungelatur vel Legis adiutorium, vel remissionem peccatorum, *ibid.* 88. Gratia quae nullis praecedentibus meritis datur, non est remissio peccatorum, xli, 53. Sic laudando Creatorem, cogimur dicere superfluum Salvatorem, xxxvii, 509. Naturae falsus defensor medico ingratius, xvii, 480.

Gratiam Dei quae juvenam ad non peccandum, Pelagius Legem esse dicitur, xxxv, 50, 482. Et de gratia nihil Pelagius proficitur, quod non possit intelligi de Legem esse doctrina, xxxiv, 134, 135. Gratia non in Legge consistit, xxxvii, 429. Aliud Lex, aliud gratia, xxxvii, 416, 417. Gratiam inter et Legem quodam interit, xix, 229. Per Legem actum est, ut peccatum agnosceretur, et praevocatio augeretur, et sic ad divinam gratiam confugeretur, xli, 406. Lex deo deditur et jubendo quod sine gratia impleri non potest, homini demonstrat suam infirmitatem, ut querat demonstrata infirmitas Salvatorem, xli, 402, 403. Nec sacerdotium nec Lex introducitur in haereditatem aeternam, sed gratia per fidem, vi, 473. Deus facit per gratiam suam opus Legis in homine; et homo per fidem suam suscipiens gratiam, etc., cooperatur est adiuvans Dei, vi, 497. In gratia et non in Legge veri honoris gloria, xli, 79, 80. Gratia ad juturum a Pelagio positum in sola doctrinae revelatione, xxxiv, 139, 142. Gratia Christianorum non in scientia

tantum sita est, xli, 9. Gratia si desiit, etiam obest doctrina, *ibid.* 224, 226.

Gratia Pelagiana in inferiori et multiforini mentis illustratione, xxxiv, 416. Haec gratia a gratia Legis et doctrinae non distat, *ibid.* Sapiens doctrina in omni perfecta gratia, *ibid.* 119. Gratia agit non solum ut facienda noverimus, verum etiam ut cognita faciamus, etc., *ibid.* 120, 130. Gratia non solum ostendit quid faciendum sit, sed adjuvat ut fieri possit, xxxvii, 339, 475; xxxvii, 414. Non lege aliunde doctrina insonante fornicense, sed interna atque occulta mirabilis est ineffabili potestate operatur Deus in cordibus hominum non solum veras revelationes, sed etiam bonas voluntates, xxxiv, 130. Ad doctrinam pertinet etiam quod sapientia revelatur, ad doctrinam pertinet eum suscipere omnia quod bonum est, *ibid.* 418, 419. Quomodo gratia possit dari doctrina, *ibid.* 421. Homo sub Lege, homo sub gratia constitutus, xli, 409. Conditiō hominis sub gratia constituiti, xxxviii, 85, 87. Timor sub Lege, spes sub gratia, xli, 478.

Gratia proprie dicta non est natura, non Legis scientia, etc., xxxiv, 64, 65. Gratiam, quae nec lex sit nec natura, valere tantum, ut praeterita peccata dimittantur, non ut futura vitentur, contendit Pelagiani, xxxv, 487. Gratia neque natura est cum libero arbitrio, neque Legis scientia, neque remissio peccatorum, etc., xxxv, 96, 97. Gratiam in remissione peccatorum, et in exemplo Christi ponant Pelagiani, *ibid.* 411, 440, 441; xxxv, 447; xxxvi, 479, 480. Gratia proprie dicta, gratia Christi, Pelagius est exemplum Christi, xxxvii, 442, 443; xxxvii, 412. Gratiam Pelagius intelligit eam in qua creati sumus a Deo cum libero arbitrio, xxxv, 66. Gratia Pelagianorum nihil aliud, quam datur a Deo liberum arbitrium et legis doctrina, xxxvii, 414. Gratiam Dei non ad singulos actus dari, sed in libero arbitrio esse, vel in Lege atque doctrina, sententia est Pelagiana, xli, 218, 219, 497. Hanc Pelagius in iudicio Orientalium episcoporum, licet ficto peccato, damnavit, *ibid.* Tri sunt quibus divina mandata dicit impleri Pelagius, possibilitas, voluntas, actio, xxxiv, 412. Possibili-

latem Deo, reliqua duo homini tribuit, *ibid.* 412, 413, 415. Sic defendebant liberum voluntatis arbitrium Pelagiani, ut gratia Dei non relinquere locum, xli, 402; 453. Gratia non est liberum arbitrium, xxxv, 63. Gratia Christianorum non in natura liberi arbitrii, non in Lege atque doctrina, xxxv, 73; xli, 5; 9, 224, 320. Pelagianorum sententiam non astruit Augustinus in primis opusculis suis de libero arbitrio, xli, 454. Non sola possibilitas, sed et voluntas et actio adjuvatur, cum Deus docet per gratiam, xxxiv, 122, 123, 130.

Gratiam tandem confessi sunt Pelagiani, xix, 337. Qualem confessi sunt, xxxvii, 388. Et ad singulos actus dari quatenus Pelagius professus est, xxxiv, 110, 111. Gratiam ad facilius tantum agendum requirebat Pelagius, xxxiv, 132, 133, 141, 142; xxxv, 456, 457. Per sacramentum mortis et resurrectionis Christi commoventior tantum viam esse contendeat, non quod alia via esse non possit, xxxv, 457.

Gratia non datur ad facilius tantum agendum, xxxiv, 458. Pelagius reddidit, qui gratiam dari ex abundantia, aut ad facilius operandum docuit, xi, 503, 504. Pelagius impugnat gratiam Dei per Christum, *ibid.* 415. Gratiam quae iustificat impius, et qui Christiani sanus, xli, 552. Non tamen aperte adit impugnat, xi, 391. Gratiam agnovit Porphyrius, sed non gratiam per Christum, ii, 303.

Gratia generaliter et specialiter dicta, xli, 504. Gratia alia communis omnium, quae est creatio; alia propria Christianorum, quae est electio et liberationis per Christum, xvii, 392, 393. Gratia adversarius in Christum injuriosus, xli, 446. Gratia Christi tanquam nubes opponitur Judaeis, vi, 317, 318. Gratiam Christi confiteatur Pelagius petit Augustinus, xi, 416, 417.

Gratiam secundum merita nostra dari Pelagiani asserunt, xxxiv, 135, 136, 454; xxxv, 472; xli, 452, 453. Praeter solam gratiam remissionis peccatorum, xxxv, 476. Gratiam mereri homines per bonum liberi arbitrii usum docebant, xxxiv, 428. Scripturae testimonia quibus prolant Pelagiani gratiam secundum

merita dari, xxxv, 473. Zachariae testimonio abutuntur, *ibid.* 472. Alii Scripturae loca quibus abutuntur, *ibid.* 473. Dogma Pelagianorum, debere fidei gratiam, xxxiv, 136. Fidem esse meritum gratiae, *ibid.* Orationem esse meritum gratiae, xxxv, 76, 273, 488, 489. Primae cupiditatis boni gratiam debere, xxxv, 428, 429, 457. et conversionis cordis seu bono proposito, xxxiv, 402; xxxv, 473. Dogma Pelagianorum gratiam secundum merita dari, damnavit synodus Palaestina, xxxiv, 139. Pelagius ipse damnavit in synodo Palaestina, xxxv, 4; xxxvi, 56, 57, 133; xli, 51, 52. ne a Catholicis iudicibus damnaretur, xxxv, 458; xxxvii, 138, 159, 294; xli, 229. De gratia tamen non sincere scripsit post illud concilium; sed gratiam dari ex abundantia, aut ad facilius operandum docuit, xi, 502, 503. et secundum merita dari, xxxiv, 127, 411, 412. Quidam nisi sibi aliquid assignent quod priores dent ut retribuant eis, ab omni studio pietatis retrahi se putant, xxxvii, 81. Gratiam secundum merita nostra dari, Coelestii dogma, xxxiv, 84. Coelestii errore circa gratiam, *ibid.* 73. A Palaestinis iudicibus damnatur, *ibid.* et a Pelagio atque ipso Coelesti, *ibid.* Gratia creatio conditus est qui nihil boni merebatur, gratia electio salvatus est qui multum mali merebatur, xvii, 350.

Gratiam subdolis verbis confitebatur Pelagius, xxxiv, 64. Anathematizatus est qui gratiam non ad singulos actus dari in Lege atque doctrina, *ibid.* 74. Gratiam in Ecclesiam iustissimum Pelagium confiteri synodus Palaestina credidit, *ibid.* 65, 66. Gratiam verum nusquam confessi sunt Pelagius et Coelestius, *ibid.* 133, 138.

Gratia Pelagiana exploditur, xxxv, 456. Gratia Dei defendenda contra Pelagianos, *ibid.* 468. Quid cum Ecclesia sentendum de gratia, xli, 482. Sententia duodecim de gratia, xli, 226. Quas Augustinus dicit se scire ad rectam et Catholicam fidem pertinere, *ibid.* 228, 232, 233. Gratia, iustitia Dei, xxxv, 486.

Gratia Novo Testamento promissa per Prophetam, xxxvii, 459. Gratia Novi

Testamenti sub Veteri occultata, xxxiv, 173. Tanquam pluvia Geedon in vellere, xii, 294; xi, 407. Gratia figurata et explicita per matrem Samuelis, iiii, 373, 374. Vectra sacrificia gratiam significabant, non efficiabant, xi, 473, 473. Significabant priores tabulae Moysi dante, vi, 311. Præceptum de observando sabato, *ibid.* 316. et manna, *ibid.* 276. Gratia in Veteri Testamento occultata, in Novo revelata, xlii, 423; xvii, 385; xix, 132; xxxiiii, 437. Quare *Quædam*, etc., xi, 407. Gratia et veritas res est Novi Testamenti, xv, 413.

Gratia est necessaria, vii, 84; xii, 414, 423; xvii, 83, 199, 200, 202; xxxiii, 363, 335. Præter naturam et Legem, xvii, 396. Non solum homo perinde ad gratiam Dei, ipsi Angeli Deo debent, quod sunt, quod vivunt, quod iuste vivunt, quod beate vivunt, ix, 401. Gratia auxilium necessarium in utroque statu salutis, sed majus in presenti, xxvi, 468. Nec natura humana, etiamsi in illa integrata in qua condita est permaneret, ullo modo se ipsam, creatore suo non adiuvante, servaret, xii, 303. Salutem sine gratia non poterat custodire natura, etiamsi integra, *ibid.*

Gratia quia sanat, dicta medicina, xxxvii, 101. Gratia quia sanatur non indiget natura, si sana esset, xxxviii, 542. Gratia Dei est inimicus, qui naturam humanam in qualibet ætate negligere medico Christo, xxxvii, 476. Gratia medicinalis, xix, 328. Quid secundum Pelagium, xxxviii, 512, 513. Gratia medicina est; qui vult semper aggrore, ingratus est medicina, xix, 330, 331. Qui sani sibi videntur, insanunt in medicum, *ibid.* 481. Gratia parvulis et majoribus subveniens, *ibid.* 421. Medicam gratie Christiane parvulis revera denegant Pelagiani, xxxviii, 402.

Gratia liberatrix, xxi, 476. Per gratiam liberatur quicumque liberatur, xl, 471, 491. et præter gratiam Salvatoris, que nunquam humano generi defuit, nemo liberari potest, ii, 513; xxxiv, 40, 41. Gratia liberata a diabolo, xviii, 288. Sola ab huius vite miseria liberat, xv, 285. et a peccatis, xxi, 66. a lege peccati, xix, 313, 314. a concen-

scientiæ dominatu, xxi, 499. a corpore mortis huius, xi, 405, 406. Sola aufert peccatum, xvii, 6, 7. 12. Gratia salu liant pravicatoribus casuqueque legis, xi, 256. Nec David ipse surrexisset peccato, nisi cum gratia relevasset, et Innocentio, *ibid.* 428. Nulla est anima præter ipsius Christi, cui liberanda a peccato non sit Christiana gratia necessaria, vi, 489. Hominem sine gratia posse non peccare docet Pelagius, xxxiii, 336. Assere re hominem per gratiam posse esse sine peccato, tolerabile est, xi, 409, 410. Iniquitatis in homine dominatus ante gratiam, xvii, 417. Iustitia Dei sola me liberat, mea sola non sunt nisi peccata, ix, 392. Gratie liberantis et adjuvantis necessitas, vii, 394, 395; ix, 399, 400, 401.

Gratia necessaria etiam ipsi baptizatis, xxxviii, 329. Necessaria est ut surgamus a peccato, et ut stemus in bono, xix, 323. Gratia Dei nisi regat, cadit; nisi illa erigat, jaces, *ibid.* 335. Si non potuisti facere te, quomodo potes reficere te? viii, 332. A te deficere potes, in te ipsum reficere non potes, ille reficit qui te fecit, x, 423. Non potuisti in te, nisi perdere te, nec scis invenire te, nisi ille qui fecit te querat te, xvii, 290. Nann per semetipsum non instauratur, sed per Dei gratiam, v, 471, 494.

Gratia necessaria ut ad Deum natura rediret, ix, 394; x, 51; xxx, 486. Ad peccandum nobis ipsi sufficiens; ad iustitiam vero ut releamur, non iens, xxxviii, 502. Gratia delevit cuncta peccata, et ad non peccandum voluntati nostræ comati adiutorium subministravit, xix, 314, 315. Gratia necessaria est ad conversionis initium, et ad progressum ac perseverantiam, xix, 306. et penitentiam amplectentiam, xxv, 153. Gratia prima quam peccator accipit, quænam, xv, 419.

Gratia a Deo postulanda, ut diabolo resistatur, xxxviii, 336. Gratia in tentationibus petenda, vi, 507. Gratia necessaria ad superandas tentationes, xxxvii, 421, 422. Ne dicas: Non possum tenere et portare et frangere carnem meam; adjuvatis ut possis, xvii, 222. Inbecillitas hominis auxilio gratia destituit, xxi, 239. Deus portat et continet eos in qui-

bus habitat: si se subtraxerit, cadunt, xxi, 48. Gratia divina privatus, necesse est diaboli laqueis irraditus occumbat, ex Innocentio, xi, 492, 493. Nisi magnis precibus in nos gratia Dei implorata descendat, nequam terreni corporis vincere conatur errores, ex Innocentio, *ibid.* 427. Sancti omnes se sine Dei adiutorio nihil agere posse testantur, ex Innocentio, *ibid.* 428. Necesse est ut quo auxiliante vincamus, ex Innocentio, *ibid.* Contra peccatum pugnemus vincimur, nisi divinitus adiuvemur, ut non solum videamus quid faciendum sit, sed etiam delectatio iustitie vineat in nobis aliarum rerum delectationes, xxvi, 152. Homo indiget operatione, xxxvii, 336. Etiam perfectissime iustificatus indiget auxilio gratiæ ut recte vivat, *ibid.* 505. ut in via iusta ambulat, xix, 128. Gratia Dei est et credendi ab initio, et perseverandi usque in finem voluntas, xxi, 280. Sanctificati indigent auxilio Dei et sunt sanctiores, xvii, 334. Sine gratia hominem non posse perfici confessus est ipse Pelagius, xxxiv, 82. A Deo donatur, ut sciat ut quo bonum omne donetur, xvi, 214. Cum Deum scimus, eo hoc quidem nobis tribuendum est, sed illius misericordia, xi, 72.

Gratia necessaria ad explicanda mysteria fidei, xviii, 140. Cogitationes bonæ nonnisi ex gratia, xi, 483. Ad credendum voluntas sine gratia non sufficit, *ibid.* 505. Homo illuminari a se ipso non potest, vii, 327. Oculi sani et tepentes, si lux desit extrinsecus, in tepentes remanent, xxi, 438. Præter Deum, non tenebre et infirmitas, vii, 339. Non peccare tam in natura integra, quam in vitata, ex adiutorio Dei est, acut et posse non peccare, xxxviii, 525. Velle iustitiam nemo potest nisi gratia possibiliter, sed etiam propter voluntatem et operationem gratia prædicanda est, xxxiv, 130. Adulti non debent in sue voluntatis virtute confidere, xxxvii, 76. Non confidendum est de nostris viribus, sed oratio adiungenda conatibus; ut impletur bonis, qui detinet a malo; xxvii, 412. Universa facies, et vultus sanctarum Scripturarum admonet, ut

qui gloriatur, in Domino gloriatur, *ibid.* 161, 162. Nemo presumat viribus suis se reddere quod voverit: qui se hortatur ut voveat, ipse adiuvat ut reddas, xxi, 188. De Dei misericordia, non de virtute sua homo presumeret debet, xxxv, 169. Misericordia et iudicium in voluntate bonum non potest, nisi adiuvetur ab eo qui malum non potest velle, *ibid.* 271. Homo in malum quod fecit, nulla necessitate compulsus, sed sua voluntate non voluntate Dei gratia revertens potest, reliqui, solus Dei gratia revertens potest, iniquitatis amittit, xxxvii, 443. Non sola arbitrii libertas, et sine adiutorio gratiæ, ad Deum perveniri potest, xxxvii, 129. Voluntatem quidem liberam mihi dedisti, sed sine te nihil mihi constans meus, vii, 351. Ut si natus voluntatis, ut sit industria studii, ut sint opera ut charitate ferventia, Deus tribuit, Deus largitur, xxxviii, 184. Adam filii non a se ipsi mutari possunt, sed a Deo, xxxvii, 8, 9.

Gratia non tantum ut facilius, sed omnino ut facere possis, necessaria, xix, 337. Necessaria ut faciat homo aliquod boni, xxxiv, 197. Nichil boni sine adiutorio Dei, xix, 336, 337. Nichil rectum, xxxvii, 510. Gratia quanto magis minusse potest ea que ad vitam æternam conducunt, xxxix, 220. A Deo quidquid boni est, ducit, xxxv, 214. A Deo nobis est et eum diligamus, xxi, 74, 75. Homo non bene vixisset nisi per gratiam Dei, v, 519. Nisi gratia Dei liberatur voluntas a servitute peccati, recte peque vivi a mortalibus non potest, xli, 455. Homo non potest ali, quid agere bene tanquam ex se ipso, v, 423. Gratia benefici Dei prima, reddere nos ad confessionem infirmitatis, ut quidquid boni possumus, in Deo possumus, viii, 175. Sine gratia vcl cogitare aliquid, vcl agere secundum Deum, nulla ratione possumus, xli, 200. Sine gratia nullum prorsus sine cogitando, sive volendo et amando, sive agendo faciunt homines bonum: non solum ut monstrante ipsa etiam sit faciendum sciant, verum etiam ut ipsa præstante cum dilectione faciant quod faciunt,

adjuvantis necessaria est, ut impleatur preceptum jubentis, ix, 166, 390; xxvi, 321. Precepta Legis non possunt impleri nisi per gratiam, xi, 244, 245, 246, 248, 249, 406, 407; xli, 81, 82. Mandatis Dei rectis et ardua humana non contemperat infirmitas, nisi interveniens ejus adjuvet charitas, xi, 398, 399. Per adjuvantem gratiam impleatur precepta, etiam in veteri Lege, xxviii, 490. Si nondum divinus adjuvat Spiritus, secundum Legem volens vivere vincitur, et sciens peccat, xxvi, 374, 475. Lex non jubetur, nisi esset voluntas, xi, 401. Gratia id quod Lex jubet faciens nos amare, potest liberis imperare, xxvi, 217. Hominis praesumptio per Legem, captivitas per gratiam tollitur, xxx, 232. Lex jubet, spiritus jurat: Lex agit teum ut solas quod facias, spiritus ut facias, xx, 285. Ut coveretur peccatum, non Lex sed gratia, non littera sed spiritus fecit, xxxvi, 365. Homini Deus donat, unde faciat eum facere quod mandat, xi, 463. Ipse Deus dat vires, ut quod jubet, impleri possit, xviii, 437. Lex sine gratia littera est occidens, xx, 414. Non auferit, sed auget peccatum, xi, 301, 302. Manet ad convincendum iniquitatem, non ad dandam salutem, ix, 389, 390; x, 34; xi, 317 et seq. Lex ad hoc prodest, ut mittat ad gratiam, xi, 306. Gratia et liberat a peccato, et litteram donat impleri, xi, 414. Spiritus adjuvante fit jussum Dei non gatum, cui delectatio, xx, 298. Auditus divinis testimonio non commoverat ad fidem, in quibus occulta gratia non operatur ut creant, x, 243. Qui mandatorum difficultate deterentur a fide, veniant non de viribus suis, sed de gratia Dei praesentio; adjuvanti veniant, non juhendo, vii, 291.

Gratia qua mandata Dei impleantur, obtinetur humiliter oratione, xi, 518. Ideo impetratur, *ibid.* 462, 482. Non ideo gratia non est necessaria voluntati, quia dixit Apostolus: *Quod vultis faciat?* xxxiv, 38. Negantibus gratiam necessariam acerrime ac vehementissime resistendum, xxxvii, 413. Gratiam civis homo operi faciendo necessariam esse

similitudine ostenditur, xxxviii, 505. Gratia testificatio clarissima est oratio, xxxvi, 471; xl, 400, 401; xli, 176, 177, 237, 238. Gratia adiutorium ad non peccandum non proceretur, nisi esset necessarium, xxxiv, 37; xxxvii, 470. Gratia necessitatem docet Innocentius, xi, 427, 433. Insuper est, ali, et ingratum, negare gratiam, *ibid.* et seq. Docet Ambrosius, xxxiv, 144, 145. De gratie necessitate Augustinum inter ac Pelagianum controversiam arguit, xxxviii, 528.

Gratia vera Pelagianis gratia opposita, quae, xxxiv, 131. Gratia vera quoniam dicenda, xxxiv, 64, 63, 137, 138. Quamam vera secundum Paulum, xli, 12. Quamam gratia in Ecclesia praedicatur, xxxiv, 74. Quamam fides Catholica praedicat, xxxvi, 429. Sententia Catholica de gratia, xxxvi, 88, 168, 169. Gratia Christianorum, xi, 403. Gratia Dei per Jesum Christum quoniam sit, xxxvi, 6. Gratia in quo sit definita, xxxviii, 458, 477, 478. In quo gratiam sitam esse agnoscit fides Christiana, xxxviii, 441.

Gratia Christi definitio, xxxiv, 138. Gratia inspiratio dilectionis, xxxv, 50. Gratia proprie dicta, gratia Christianorum, xli, 11, 12. Gratia Novi Testamenti charitas, xxxvi, 131, 132; xli, 11, 12. Charitas in cordibus diffunditur, ut amara sanata non timore poenae, sed amore justitiae operatur bonum, xxxvii, 462. Gratia, certa scientia et delectatio vitrix, *ibid.* 363. Gratiae effectus illustratio et delectatio, *ibid.* etc., xv, 300. Gratia divina vita et. Quomodo Deus delectat per gratiam, xxxv, 132. Docet Deus servavitatem inspirando charitatem; docet disciplinam, donando patientiam; docet scientiam, illuminando intelligentiam, xi, 462. An Deus omnes doceat per gratiam, necne, xxxv, 458; xxxvi, 72, etc., xv, 300. Gratia agit omnino qui per gratiam delectat, xxxvii, 122. Qui per gratiam didicit, venit; qui non venit, non didicit, xxxiv, 132. Gratia quam Christiani proferunt ea est, quae non solum sudare, sed persudare bonum, *ibid.* 119. Tunc dico in faciam, si in tua servitate doceas me, xix, 294.

Gratia vera donum Spiritus sancti, quo fit in animo delectatio et dilectio, *ibid.* xxxvii, 414. Gratia donat justitiae delectationem quam immoderato concupiscentiae superetur, xxxv, 86, 87. Gratia liberat a lege peccati et mortis, *ibid.* xxxvii, 96. Liberat delectationem voluntatis a concensione voluptatis, xxxvii, 430, 431. Spiritus sancto fit in nobis ut non peccare delectet, ubi libertas est: praeter hunc Spiritum peccare delectat, ubi servitus, xxxviii, 438. Gratia suavitas facit plus delectare quod praecipitur, quam delectat quod impedit, xxxviii, 462; xxxiv, 429. Gratia benevolentia, quibus proficiamus ad Deum, inspiratur hoc et praebet gratia Dei, xxxviii, 184. Gratia significata est nomine lactis et mellis: id est nutritoria est, xvii, 385. Gratiam nihil tantum significat, quam lactis copia, *ibid.* 435, 436. Gratia lacte significatur, quod misericordiae delectabilis parvulis infunditur, ix, 284; xi, 426. Gratia spiritualis intelligitur dilectio Dei et proximi, xvii, 3, 4.

Gratia Dei agit, ut dilectione impleatur mandata Dei, quae timore non poterant, xi, 514. Suavitatem ad Deum, ut bonum vere bene, id est, non mali carnalis formidine, sed boni spiritualis delectatione faciamus, xi, 401. Qui nondum agit sine non faciendo, oret ut quod nondum habet, accipiat, xxxvii, 7; sed amore justitiae operatur bonum, *ibid.* 363. Gratiae effectus illustratio et delectatio, *ibid.* etc., xv, 300. Gratia absconditur timentibus penam, xxxvii, 462. Gratia Dei intrinsecus agit, xxxvii, 41. Intrinsecus operatur, xxxvii, 275. Non forissecus adjuvat Deus, sed intrinsecus, xxxvii, 451. Gratia quam secreta et a sensibus, quia sic Deus operatur gratia sua ut velit, xxxv, 493; xxxvii, 41. Quis idoneus est velie et posse, nisi inspirando adjuvet ut possimus, qui vocando praesentio agendum didicit, xxxvii, 121. Qui per gratiam didicit, venit; qui non venit, non didicit, xxxiv, 132. Gratia quam Christiani proferunt ea est, quae non solum sudare, sed persudare bonum, *ibid.* 119. Tunc dico in faciam, si in tua servitate doceas me, xix, 294.

Gratia vera donum Spiritus sancti, quo fit in animo delectatio et dilectio, *ibid.* xxxvii, 414. Gratia donat justitiae delectationem quam immoderato concupiscentiae superetur, xxxv, 86, 87. Gratia liberat a lege peccati et mortis, *ibid.* xxxvii, 96. Liberat delectationem voluntatis a concensione voluptatis, xxxvii, 430, 431. Spiritus sancto fit in nobis ut non peccare delectet, ubi libertas est: praeter hunc Spiritum peccare delectat, ubi servitus, xxxviii, 438. Gratia suavitas facit plus delectare quod praecipitur, quam delectat quod impedit, xxxviii, 462; xxxiv, 429. Gratia benevolentia, quibus proficiamus ad Deum, inspiratur hoc et praebet gratia Dei, xxxviii, 184. Gratia significata est nomine lactis et mellis: id est nutritoria est, xvii, 385. Gratiam nihil tantum significat, quam lactis copia, *ibid.* 435, 436. Gratia lacte significatur, quod misericordiae delectabilis parvulis infunditur, ix, 284; xi, 426. Gratia spiritualis intelligitur dilectio Dei et proximi, xvii, 3, 4.

Gratia Dei agit, ut dilectione impleatur mandata Dei, quae timore non poterant, xi, 514. Suavitatem ad Deum, ut bonum vere bene, id est, non mali carnalis formidine, sed boni spiritualis delectatione faciamus, xi, 401. Qui nondum agit sine non faciendo, oret ut quod nondum habet, accipiat, xxxvii, 7; sed amore justitiae operatur bonum, *ibid.* 363. Gratiae effectus illustratio et delectatio, *ibid.* etc., xv, 300. Gratia absconditur timentibus penam, xxxvii, 462. Gratia Dei intrinsecus agit, xxxvii, 41. Intrinsecus operatur, xxxvii, 275. Non forissecus adjuvat Deus, sed intrinsecus, xxxvii, 451. Gratia quam secreta et a sensibus, quia sic Deus operatur gratia sua ut velit, xxxv, 493; xxxvii, 41. Quis idoneus est velie et posse, nisi inspirando adjuvet ut possimus, qui vocando praesentio agendum didicit, xxxvii, 121. Qui per gratiam didicit, venit; qui non venit, non didicit, xxxiv, 132. Gratia quam Christiani proferunt ea est, quae non solum sudare, sed persudare bonum, *ibid.* 119. Tunc dico in faciam, si in tua servitate doceas me, xix, 294.

Gratia adversarii qui putat ad mandata servanda sufficere naturam, xi, 339. Gratia data est ut Lex impleatur, xxxvii, 443. Gratia necessaria ad impleendam legem, xvii, 232; xix, 399, 400; xx, 280, 283, 291, 297. Gratia

velis, xix, 390. Aliquando Deus facit in te, quod non fit a te: nunquam autem aliquid fit a te, quod non facit in te, xviii, 180. Sic Deus in nobis operatur, ut et nos operemur: designat et se operatorem, qui invocat adiutorem, xvii, 230. Sicut tibi possum, me irrigare non possum, xii, 417.

Gratia Dei facit ut opera bona faciamus, xxxvii, 316. Facit ut faciamus, xxxiv, 121; xxxv, 494. Prehabendo vires efficacissimas voluntati, *ibid.* Iactantia est, quod Deus promittit nos faciamus, xxxvii, 421. Quod promittit homines facturos esse, Deus ipse facit, *ibid.* 77, 78. Qui promittit, quod facit promittit, non quod tu facis, xix, 400, 401. Quod fit a te, ipse Deus facit in te, xviii, 180. Gratia Dei non solum operatur remissionem peccatorum, sed etiam cooperantem sibi facit hominis spiritum in opere bonorum faciorum, x, 34. Deus voluntatem preparat, non tantummodo legem et doctrinam libero hominis adhibendo arbitrio, sed sic agit sensum, ut legi et doctrinæ accommodet assensum, xli, 219, 231, 232. Gratiam Dei non præcedit aliquid meriti humani, sed ipsa gratia meretur augeri, ut acta mereatur perfici, constantia non docente, pedissequum non pravia voluntate, xl, 486.

Gratia vis, iv, 429, 430; v, 42. Potentia et energia, xxxv, 36; 71. Gratia vis et efficacia, unde, *ibid.* 72, 400. Gratia Dei vis ad voluntatem hominum convertendam, xxxv, 433, 434. Gratia seu voluntas Dei ad salvandum certa et efficacissima, xxv, 139. Gratia violentia xiv, 126. Gratia cor nostrum quo voluerit inclinat, xxxv, 128. Deus malas hominum voluntates quas voluerit potest in bonum convertere, xxv, 160. Voluntati tantum præstat gratia Salvatoris, ut agat illa deus, xxxv, 50. Nos volumus, sed Deus operatur in nobis et velle; non operatur, sed Deus operatur in nobis et operari, xxxv, 136. Subvenit est infirmitati voluntatis humane, ut divina gratia indeclinabiliter et insuperabiliter operetur, *ibid.* 41, 42. Adjutorio gratia donante fit ut invictissime noluit, *ibid.* 42. Gratia eæst que a nullo duro corde

respuitur, *ibid.* 71. Voluntas Dei salutare volentis non impeditur humana voluntate, xxvi, 139, 160. Gratia ideo tribuitur, ut duritia cordis auferatur, xxxv, 71. Gratia Dei reluctantias præveniit, ut volentes fiant, xxxv, 52. Gratia Dei et nolens facit volentem, xxxvii, 87. Gratia tollit cor lapideum, hinc est difficilissimam voluntatem, et adversus Deum omnino inflexibilem, xxxv, 489; xxxvii, 71. Gratia efficacia quatenus movet, in Petro ostenditur, xxxiv, 143. Gratiam non vacuam in se ipso fuisse unde probat Paulus, xxxv, 81. Gratia natura et vis ex oratione dignoscitur, xxxv, 86. Pro gratia, testimonia Scripture, xxxv, 52. Cypriani, *ibid.* 66; 67. Ambrrosii, *ibid.* 75.

Gratia nomine factum non assertur a Catholicis, xxxiv, 447. Cur hoc obijciunt Catholicis a Pelagianis, *ibid.* 448. Liberi arbitrii et gratia concilianda difficultas, *ibid.* 147. Que ratio de gratia Dei et libero arbitrio difficilissima, et paucis intelligibilis, xli, 201, 205. Questio obscura, xxxv, 462. Gratia non sic defendenda, ut liberum arbitrium auferatur; nec liberum arbitrium sic extollendum, ut integræ gratiæ judicemur, xv, 83, 89. Neque negandi Dei gratia, neque liberum arbitrium sic defendendum, ut a Dei gratia separaretur, xli, 200, 202, 203, 206, 208, 209, 222. Quod probatur ex Scripturis, xli, 206, 207. Gratiam ita predicantes, ut liberum hominis negent arbitrium, errant, *ibid.* 139. Qui liberum arbitrium credunt advenire per gratiam Dei, ut recta sapientia et facinoris, bene sentiant, *ibid.* Si non est Dei gratia, quomodo Christus salvat mundum? Si non est liberum arbitrium, quomodo judicatur mundum? *ibid.* 200. Gratia et liberum arbitrium asservit, xxxv, 478; xli, 204, 206, 207. Utramque ad salutem requiritur, xxxv, 482.

Gratia non tollit liberum arbitrium, xxxvii, 70. Non pellit, sed potius vitios pulsum revocat liberum arbitrium, xxxvii, 82. Gratia Dei arbitrium vere ad bona eligenda et agenda fit liberum, xli, 231, 232. Voluntas tanto liberior, quanto sanior, tanto autem sanior, quanto divine gratiæ subiectior, x, 247,

948, 249. Omnibus divinis paginis docemur, voluntatem liberam nihil posse coelestibus præsidis destitutam, ex Innocentio, *ibid.* 433. Per occultam inspirationem gratia Dei preparatur voluntas a Domino, xli, 231, 232. Libertas sine gratia qualis, xxx, 337. Libertas sine gratia non est libertas, sed contumacia, xi, 257. Sine gratia cadit homo præcipitatus libero arbitrio, xxxv, 475. Dei gratia liberatur liberum arbitrium, ut ad recte faciendum sit liberum, xli, 207. Libero arbitrio quantum possumus, nisi nos adjuvet ille qui jubet, xli, 316.

Gratia et liberi arbitrii consensus, xix, 414. Gratia et liberum arbitrium requiruntur ad bene vivendum, xxxv, 469. Gratia Dei adiungendum voluntatis nostræ conatus, xxxvii, 338. Inclinare cor in testimonia Dei, simul est et divini moneris, et proprie voluntatis, xli, 497. Prædictio Christo crucifixo unus audientis contentum, alter ascendit; qui contentum imputat sibi, qui ascendit non arrogat sibi, xli, 127. Fili Dei Spiritu Dei aguntur; non quia nihil ipsi agunt, sed ne nihil boni agant, a bono aguntur ut agant, xv, 518. Agis et ageris, et tunc bene agis, si a bono agaris, xix, 106, 336. Adjuvatur nemo gratia, nisi et ipse qui aliquid agit, xxxv, 40. Qui fecit te sine te, non te justificat sine te, xxx, 448. Exhortationes, præceptiones, documenta, liberum arbitrium demonstrant, vota vero, gratiam, xxxv, 92, 93. De gratia et libero arbitrio non præsumendum, xxxv, 461, 462. Gratias omnes et virtutes unumquemque posse habere, alter Pelagius, alter Coelestius dixit, xxxv, 109.

Gratia ante et post lapsum datæ distinctio, xxxv, 92. Quale adjutorium gratiæ primo homini concessum in statu innocentie, *ibid.* 34. Gratia adjutorium in statu nature integræ affluisset, xxxvii, 524, 525. Tanquam lumen sanis, *ibid.* nostra infirmitas, xxxvii, 40. Gratia potentiore opus est post lapsum, quam ante, *ibid.* 32, 33. Gratia in Christo data longe potentior, quam gratia primi hominis, *ibid.* 35, 36. Gratia adjutorium duplex, aliud sine quo non fit aliquid, aliud quo fit, *ibid.* 37. Exemplo alimentis et beati-

tudinis declaratur, *ibid.* Quomam gratiæ adiutorio nemo homo indiget, *ibid.* Ad adiutorium gratiæ quo, non adjuvat sine nostra voluntate, xxxvii, 416, 424, 429. Gratiarum diversitatem auferentem doni Pelagiani, xxxv, 75, 76. Discrimen doni perseverantia Adamo, et ceteris hominibus concessi, xli, 273. Gratia alia certantibus, alia victoribus, xxxv, 386. Gratia præventionis et subsequens, xli, 479, 480, 496; xxi, 487; xxxvii, 506. Gratia prævenit nos, xvi, 202, 217. Prævenit ut Deum diligamus, xxxv, 239. Misericordia Dei ubique, prævenit nos, xx, 34. Quis idoneus est vellet et posse, nisi inspirando adjuvet et possit, qui vocando præstitit ut vellosus? *ibid.* Gratia non prius existenti voluntati cooperatur, sed prævenit ut operetur eam, xxxvi, 268. Absit ut in donis Dei nos priores faciamus, posterio rem ipsum, xxxvii, 461. U. Facit homo, Deus facit prior, xxxvii, 305. Gratia quomodo nos in omnibus præveniat, xix, 486, 497.

Gratia operans et cooperans, xxxv, 495. Gratia ut velimus sine nobis operatur, cum autem volumus, et sic voluntas, ut faciamus, nobiscum cooperatur, *ibid.* Sine illa vel operante ut volumus, vel cooperante cum volumus, ad pietatis opera nihil valeamus, *ibid.* Gratiam adjuvare amicusque proponit, quo sensu Catholicæ dicitur, *ibid.* 51, 52. Voluntas audiat debet, xxxvii, 338. Operatur quidem et nos, sed gratia operante cooperatur, *ibid.* 509. Gratia, 480. Gratia adiutorium duplex, xxxvii, 470.

Gratiæ tribuere, non sibi, quod fit ex gratia, pietatis et humilitatis officium est, xxxvii, 81, 82. Cum de gratia agitur, totum Deo tribuendum est, xxxvii, 118, 119. Tutiores vultus et totum gratiæ tributum, non autem nos illi ex parte, et nobis ex parte committimus, *ibid.* Gratia Dei sic cogitur, ut ab initio mutationis sine usque ad finem consummationis, qui gloriatur in Domino gloriatur, xxxvii, 463, 464.

Gratia Christi multo magis abundat, quam peccatum Adæ, quo sensu, xxxvii, 270, 280; xxxv, 368; xxxv, 384;

xxxvi, 455, 457. Plus prodest quam uocatur peccatum, xxxvi, 379, 381. An propter abundantiam gratiæ prosi peccatum, xxxvii, 417, 418. Gratia quomodo abundantat, xvii, 10; xxxvi, 409. Quatenus superabundat peccato, *ibid.*, 467. Gratia Christi beneficia abundantiora, quam damna culpe Adami, *ibid.*, 375, 376, 377. Gratia in multis, non in plures abundantat, *ibid.*, 456, 457, 458, 459.

Gratiæ diuine beneficia, vii, 472; viii, 273, 291; xi, 63, 70, 253; xii, 227; xix, 400, 496; xxvii, 393. Quid conferat gratia, xvii, 7. Operatur in nobis, xi, 482. Gratia discernit a massa perditionis, *ibid.*, 488; xli, 8, 23, 24, 201. Redemptus discernit a perditis, xxvi, 162. Gratia Dei ea proprie est, que bonos a malis discernit, xxxvi, 60, 67, et qua facti sumus oves et fideles, xvii, 393, 394. Gratia qui possit esse communis in hoc et illo etiam uesicente, non item culpa, xxxix, 237. Gratia homines Dei filios facit, xix, 62, 63. Gratia Novi Testamenti est, nasci ex Deo, xli, 14. Gratia ipsos homines bonos operatur ex malis, xxxvi, 302. Salvatoris beneficium duplex, primum remissio peccatorum, posterius sanatio languorum, xxxvii, 486. Gratia et delet peccatum, et prastat ut non committatur, xxxvii, 505. Gratiam donat Deus duobus modis, et prateritam dimittendo iniquitatem, et optulendo ne intrens in tentationem, xxxvii, 283. Gratia facit ut Lex impletur, ut natura liberetur ne peccatum dominetur, xxxv, 488. Iustificat Deus per gratiam non solum dimittendo mala facta, sed etiam donando charitatem ad facienda bona, xxxvi, 248. Gratia sanatur infirmi, excitatur pigris, uolentes iusti, xi, 506. Gratia Dei nihil licet nobis conferat utilius, nisi ut moriamur peccato, xli, 209. Negum mortis sola in quolibet homine destruit gratia Saluatoris, xxxvii, 278. Gratia beneficia recensentur quatuor: primum, remissio peccatorum, xii, 131. Secundum, curatio languoris post baptismum remanentis, *ibid.*, Terrium, redemptio ab omni corruptione et concupiscentia, *ibid.*, Quartum coronam justitiæ, *ibid.*, Liberatio a quatuor tentationibus per Dei gratiam, xi, 288, 289. Gra-

tia potens est omnis infirmitas; et per ipsam fit consensus infirmitatis suæ, xxi, 228, 229. Gratia Dei fortes facit in tribulatione, xii, 488. Ad solam nunc Dei gratiam pertinet, ut ad Deum accedamus, et ab eo non recedamus, xxxvi, 117, 118. Gratia alius est aqua contradictoria, nisi, aliis aqua sanctificationis, vi, 462. Quisquis ab initio pudicus permanet, a Deo regitur; et quisquis ex impudico pulchus fit, ab illo corrigitur; et quisquis usque in finem impudicus est, ab illo deseritur, xxxv, 323. Per gratiam homo creatur de novo, v, 482. An gratia perfecte nouum hominem faciat, xxxv, 412.

Gratiæ uari effectus, xxxvi, 395, 397. Etiam illi qui longo peccandi usu obdureuerunt, quatenus instaurari per penitentiam possunt secundum Pelagium, xxxv, 430. Per Christi gratiam instaurati, et in meliorem hominem renati sumus secundum Pelagium, *ibid.*, 440. Omne opus gratiæ pertinet ad futuri sæculi notitiam, iv, 188. Anima illuminatur gratia sicut iules a sole, v, 54. Deo donante atque adiuuante profecti intellectus ad intelligenda que creati, et fides ad credenda que intelligi, xli, 468. Gratia est aqua qua interior silis irrigatur, vi, 461, 462. Gratia tardos æquat ingeniosis, vii, 103, 104. Finire istam vitam in uoluntate consentiente doctrinæ salutaris, electorum est, xii, 283. Gratia predestinatorum, et secundum propositum uocatos ad summam perfectionem glorificationeque perducit, xxxvii, 121. Gratia Dei facit homini gradus, quibus ascendat ad beatitudinam, x, 452. Gratia, via est qua ad coelestem patriam peruenitur, xxxix, 293. Non talem salutem dat Deus, que ab aliquo possit extorqueri, vi, 398. Inimicitiam accepturus est homo per gratiam, quam fuerat, si non peccasset, accepturus per meritum, xxvi, 167, 168. Sancti in uita æterna plenius cognoscent quid boni eis contulerit gratia, *ibid.*, 158. Gratiam Dei veram defendi posse, etiam si nihil esset, ut uolebat Pelagius, originale peccatum, xxxvi, 132. Ex Dei gratia, et debitorum efficiuntur et redditorum, xxi, 30, 31.

Gratia est a Deo, xxxvi, 6. Est Dei

donum, xix, 222. Obedientia et penitentia, continentia et sapientia, dona Dei, xxxvi, 321, 322. Causa gratiæ per quam daturus sum peccatores, in Deo est abscondita, v, 470, 471, 472. Qui negat bonum quod ex Deo est, ex Deo esse, facit injuriam toti Trinitati, xli, 40.

Gratia a Christo ut Deus et homo est, xvi, 199, 200. Ex Deo salus nostra, ita ut nec per Christum libereremur, si non esset Deus, xxvi, 108, 109. Gratia in Christo posita est magna et plena, vii, 269. Gratia humilitatis et passionis Christi quanta, xiv, 423. Totum quod boni habes, Christi est, viii, 210. Sine Christo nihil, totum in ipso ualeamus, vi, 311. Gratia fons communis, xxi, 141. Gratia fons in Christo aperius, xxvi, 169. Gratia quom præstitit nobis Christus, gaudium epius est in nobis, et gaudium nostrum, xvi, 205.

Gratia est et uocatur gratia qua gratis datur, xvii, 400; xli, 455. Gratia gratis datur, xxxv, 508; xxxvii, 121. Nisi gratis est, non est gratia, xli, 168. Gratia, quod malis gratis datur, et committitur, si desit qui accipiat, xix, 426. Gratia gratuita, xxxvii, 486; xxxv, 434; xli, 50, 52. Gratia non est, si non gratuita, vii, 267; viii, 273; ix, 394, 395, 400, 401; x, 51; xi, 142. Gratia non debita, sed gratuita, xxxvi, 299, 302. Gratia Dei gratuita, oleum ueneranum, xv, 258.

Gratia ineffabilis qua nos elegit Deus, xvi, 216, 217. Gratia non inuenit omnes, sed facit, xli, 490. Inuenit omnes, non iniquos, xxvii, 49. Electio gratiæ reit, sed delicta qua donare, ix, 161, 162. Meritis malis redduntur munerum bona, scilicet gratia, xxxv, 55. Gratia gratis datur, et indignis datur, xxxvi, 78. Ut corona digni redderetur, gratia data est indigno, *ibid.*, 79, 80, 81. Supplicium multis non redditur debitum, gratia non datur debita, xxxvii, 301, 302. Quia gratis inferretur supplicium, ideo gratis præstitum est beneficium, vii, 267. Gratia jam non est gratia, si præcessisse contulerimus meritis, xli, 217. Si eam merita uita procedunt, xli, 500. Jam non gratis datur, sed ex debito rebitur, xvii, 400. Gratia et inchoandi et usque in finem perseverandi, non datur et impune, xxxvii, 128.

Gratia uocati et predestinati sumus, xix, 349. Gratia Dei est uocatio, non meritum, vii, 150, 151. Gratia non datur secundum merita, *ibid.*, 84. Hoc minus post lapsum liberati gratia per gratiam, xxxvii, 32. Gratia qua uoluntas liberatur, præuenit uoluntatem, xli, 455. Contra gratiam uoluntas merita xli, 455. Contra gratiam uoluntas uoluntatis estulit Julianus, xxxvii, 313. Gratia effectus Dei misericordie, non merces uoluntatis hominis, *ibid.*, 127. Bonos uolentes Dei præcedit bonam uoluntatem nostram; atque hoc est inuicissimum scutum, quo repellunt inimicus suggrens desperationem salutis, vii, 150, 151, 254, 255.

Gratia secundum merita non datur, siue maioribus siue parulis, xli, 227, 228, 230. Falsissimum est gratiam secundum merita nostra dari, xxxvi, 129, 411, 432; xxxv, 274, 474, xxxvi, 129, 134, 160, 161, 166, 167; xli, 201, 204. Gratia non ex meritis nostris, sed ex misericordia Dei, xxxvii, 439; xxxv, 448; xli, 227, 229, 230. Gratia vere gratuita, que nullis meritis debita, xxxvii, 302, 303, 305. Non pro meritis ante acta uita bonis tribuitur, xxxvii, 294, 295.

Gratia merita præcedit, xxxvii, 17; xxxv, 68, 69; xxxviii, 165, 166. Non merita gratiam, xxxvii, 131, 292; xxxv, 60; xxxv, 490. Nihil tuum præcessit, ut acciperes, ix, 334. Merita tua non præcesserunt, sed beneficium Dei te præuenerunt, vii, 393; viii, 436. Gratia non inuenit iustitias quas coronauerit, sed delicta qua donare, ix, 161, 162. Meritis malis redduntur munerum bona, scilicet gratia, xxxv, 55. Gratia gratis datur, et indignis datur, xxxvi, 78. Ut corona digni redderetur, gratia data est indigno, *ibid.*, 79, 80, 81. Supplicium multis non redditur debitum, gratia non datur debita, xxxvii, 301, 302. Quia gratis inferretur supplicium, ideo gratis præstitum est beneficium, vii, 267. Gratia jam non est gratia, si præcessisse contulerimus meritis, xli, 217. Si eam merita uita procedunt, xli, 500. Jam non gratis datur, sed ex debito rebitur, xvii, 400. Gratia et inchoandi et usque in finem perseverandi, non datur et impune, xxxvii, 128.

tia qua cor lapideum auferatur, non bonis meritis, sed malis praeceditur, xxxv, 490. Gratia Dei gratuita nullis praecedentibus meritis, non iniuria, xxxvii, 992. Gratia quantum secundum nostram meritum dari dicit potest, xxxv, 476.

Gratia praecedit opera bona, xxxvi, 299. Opera ex gratia, non ex operibus gratia, xi, 483. Gratia praevincit fidem, xxvii, 17. Gratia fidei non merito operum datur, vii, 444, 445; x, 243. An qui per electionem gratiae justificatur, destinatione dignus vocari possit dicit, xxxiv, 85. An saltem ex fide dignus fuit Apostolus cui tanta gratia donaretur, *ibid.* 78. Dicentes se cum fide rogare Deum ut dei perseverare in bonis que habent, et addat que non habent, sique totum a Deo dari, refulsurus, xix, 492. Cum expensis in bona vita benedicere Dominum, opera eius cum benedicunt, non merita tua, xi, 92, 93. Non invenit quod exigit Deus, nisi donaverit quod inveniat, xv, 338. Gratia sine meritis defenditur, etiam si nullum esset peccatum originale, xxxvii, 131. Gratiam secundum meritum dari, est gratiam negare, *ibid.* 158, est gratiam destruere, xxxvii, 409. De operibus suis gloriante ad gratiam non pervenit, ix, 387. Si vis esse alienus a gratia, jacta merita tua, vii, 445. Quatenus potest dici quod natura humana gratiam mereatur, xxxv, 251. Secundum meritum non datur gratia, sed dei merita ipsa, cum datur, xxxvii, 47, xxi, 219. Gratia cum adjuvat iustum, videtur meritis reddi; sed non desinit esse gratia, quia illi adjuvat quod ipsa est largita, xxvii, 17. Anaatus es prius, ut dignus fieres qui amaretis, xix, 310. Ut diligeremus, dilecti sumus, *ibid.* 481. Et fides et oratio ex Dei gratia, *ibid.* 427, 434. Gratia pie viventibus additur, xxxvii, 128. Gratia pro gratia, vita aeterna: que merces est, et tamen gratia, vii, 444; xiv, 419; xxvi, 168; xxi, 39. Gratia gratuita et effrax probatur ex verbis Jeremiae et Ezechielis, xxxv, 34.

Gratia divina perspicuum documentum, hominis a Verbo singularis susceptio, ii, 503, 504; xxxvi, 121, 122; xxi, 534, 535. Gratia in Christo maxime eluxit, xviii, 274; xix, 477; xxxviii,

339. Gratia sine meritis in hominis Christi iustitia, exemplum est gratiae qua nos justificamur, xxxvii, 311. Gratia ac praedestinationis exempla praerara in parvulis et in Christo, xxvii, 80, 81. Eadem gratia qua factus est Christus, fit homo Christianus, *ibid.* 89. Non exigit Christus quod debebat, solvit quod non debebat, viii, 290. Venit cum osculo gratiae, *ibid.* Gratia maxime elucet in latrone, xviii, 274, in Petro, *ibid.* 245, in Paulo, xx, 480. Ex quo gratiam non secundum meritum dari probatur, xxxv, 473.

Gratiae distributio quam occulta, xxxvii, 434, 435. Inscrutabilia Dei iudicia in gratiae distributione, xxxvii, 85, 130, 131, 133. Gratiae munera ex profundo Dei iudicio dantur, xvii, 467; xx, 362. Gratia profundum est inscrutabile, xix, 421. Gratia secundum placitum voluntatis Dei datur, xxx, 339. Est in oculo voluntatis eius, xviii, 163, 166. Gratiae dispensatio multum occulta, sed tamen iusta, iii, 226; xxxix, 84. Gratia Deo non iniuria, iii, 109. Gratiae distributio occultis fit causis, iusta tamen, xxxix, 84. Ad gratiam non omnes pertinent, xi, 193. Ad gratiam alius ex duobus parvulis pervenit, alius non, xvii, 399, 401. Gratia Dei per Jesum Christum, cor ad illum veniat, ad illum non veniat, causa occulta esse potest, iniusta esse non potest, xxxvii, 291. Non fito fieri ut in infidelibus alius subveniatur, alius non subveniatur, xxxvii, 134. Gratia in electione quorundam parvulorum ad baptismum, xxxv, 373, 380. Gratia altitudo inscrutabilis in parvulorum qui ad baptismum perveniunt discretione, xxxvii, 439. Inscrutabile quo unum potius quam primum liberet aut puniat Deus, *ibid.* 130. Cor unum liberatur, alter damnatur, ad Dei iudicia inscrutabilia pertinet; non est tamen iniquitas apud Deum, xxxv, 279. Nec ideo personarum est acceptor, ut iniustus, xli, 49, 50, 66. Sic nec misericordiam impedit veritatem qua plebs dignus, nec veritas misericordiam qua liberatur indignus, xli, 51, 52. Nisi perindebitam misericordiam nemo liberatur indignus, *ibid.* Nisi per indebitam misericordiam nemo liberatur, nisi per de-

bitum iudicium nemo damnatur, xxvi, 158. Etenim si nullus liberaretur, nemo resse posset Dei viuperare iustitiam, *ibid.* 163. Qui liberatur, sic oportuit liberari, ut ex pluribus non liberatis liberaretur qui morisset universa converso sparsio, xxvi, 163. Omnes damnationem merentur, a qua a amos liberationem lateret, quia ad peccato per iustitiam delectatur; si nemo, quid gratia largiatur, xii, 50. Cor hinc subvenitur, illi non subvenitur, revocandum ad Dei iudicia occulta, xxxv, 510. Gratia cur alii datur, alii non datur, xix, 417. Cor non datur, xxvii, 72, 131. Cum omnibus datur, xxxvii, 119. Cur gratia datur, xxxvii, 119. Cur gratia non datur, xxxvii, 362. Non iniustus Deus qui non omnibus, et uni potius quam alteri donat gratiam, xxxvii, 119. Quidam adjuvi gratia ante baptismum, quidam nec post baptismum, xxxvii, 278. Gratia alius ex misericordia datur, alius ex veritate non datur, xxxvii, 362, 363. Ad iudicium Dei profunditatem pertinet, cur alios religiosis facit, alios non facit, xxxvii, 305. Cur illi ita suadet, ut persuadetur; illi autem non ita, xxxvii, 475. Gratiam ad tempus cur non datur, xli, 925, 926. Quibus gratia non datur, iusto iudicio Dei non datur, xli, 227, 230. Gratia et iustificatio, et adjuvat iustum, xxvii, 17. Sed cum facit, per misericordiam facit; cum autem non facit, per iustitiam non facit, xxxvii, 160. Gratia Dei iustitia occulta est qua hominum mentes reviviscunt, ut possint praerpta sanitatis audire, x, 242. Gratia peccatores quosdam peccato confitentes solvit, quosdam etiam delendentes resuscitat, xv, 266. Gratia data Paulo infideli, et persecutori crudeli, xix, 431. Gratia non tam nota antiqui ante iustificati sunt, xxvii, 18. Gratia sacramentorum virtus, x, 25, 26. Gratia non pendet a visibilibus sacramentis, vii, 417.

Gratia quantum adjuvat, x, 249. Gratia percipere incipit homo, ex quo incipit Deo credere, xxxvii, 159. Gratia ante remissionem peccatorum inspirat fidem et timorem Dei impartis salubriter orationis affectu et effectu, xxi,

cujus vult miseretur, capere homo non potest, *ibid.* 404. Equitas Dei cujus vult miseretur creatur in me, donec postea videatur, *ibid.* 403. Miseretur Deus magna bonitate, obscuri nulla iniquitate, xxvii, 162. *Fida Dei volu-*
tendretur quid morisset universa converso sparsio, xxvi, 163. Omnes damnationem merentur, a qua a amos liberationem lateret, quia ad peccato per iustitiam delectatur; si nemo, quid gratia largiatur, xii, 50. Cor hinc subvenitur, illi non subvenitur, revocandum ad Dei iudicia occulta, xxxv, 510. Gratia cur alii datur, alii non datur, xix, 417. Cor non datur, xxvii, 72, 131. Cum omnibus datur, xxxvii, 119. Cur gratia datur, xxxvii, 119. Cur gratia non datur, xxxvii, 362. Non iniustus Deus qui non omnibus, et uni potius quam alteri donat gratiam, xxxvii, 119. Quidam adjuvi gratia ante baptismum, quidam nec post baptismum, xxxvii, 278. Gratia alius ex misericordia datur, alius ex veritate non datur, xxxvii, 362, 363. Ad iudicium Dei profunditatem pertinet, cur alios religiosis facit, alios non facit, xxxvii, 305. Cur illi ita suadet, ut persuadetur; illi autem non ita, xxxvii, 475. Gratiam ad tempus cur non datur, xli, 925, 926. Quibus gratia non datur, iusto iudicio Dei non datur, xli, 227, 230. Gratia et iustificatio, et adjuvat iustum, xxvii, 17. Sed cum facit, per misericordiam facit; cum autem non facit, per iustitiam non facit, xxxvii, 160. Gratia Dei iustitia occulta est qua hominum mentes reviviscunt, ut possint praerpta sanitatis audire, x, 242. Gratia peccatores quosdam peccato confitentes solvit, quosdam etiam delendentes resuscitat, xv, 266. Gratia data Paulo infideli, et persecutori crudeli, xix, 431. Gratia non tam nota antiqui ante iustificati sunt, xxvii, 18. Gratia sacramentorum virtus, x, 25, 26. Gratia non pendet a visibilibus sacramentis, vii, 417.

Gratia quantum adjuvat, x, 249. Gratia percipere incipit homo, ex quo incipit Deo credere, xxxvii, 159. Gratia ante remissionem peccatorum inspirat fidem et timorem Dei impartis salubriter orationis affectu et effectu, xxi,

66. Gratiam bene operandi fides meretur, xi, 484. et imperat, *ibid.* 390. Gratiam Dei dari ex fide petentibus, quantentibus, pulsantibus, xli, 235. Ad obtinendam gratiam necessaria est infirmitas propria cognitio, xviii, 346. Gratiam desiderare in iudicio gratiae xxvii, 5, 6. Gratiam divinae bonitatis quomodo vis accipere, qui sinum non aperit voluntas? xix, 414. Ut Deus velit dare, debes et tu ad accipiendum accommodare voluntatem, *ibid.* Tibi capax fides adhibenda est, ut inundatione gratiae humiles te, supplices Deo, nihil de te presumas, xvii, 437. Gratiam Dei ut precedat voluntas accipiendi, et iubet et facit Deus, vi, 214. Gratia pluvia est: depressa implentur, alta siccantur, xix, 127. Gratiam humiliter datam superbum amittit, xvii, 263. Ad interiore Dei luce homo nonnullum penitus secluditur, cum in hac vita est, vii, 159, 160. Gratia maioribus ad singulos actus datur, xi, 501; xli, 224, 227. Dilectio et delectatio iustitiae, gratiae indicio, xxxvii, 7. Solvitur excusatio peccatorum quia dicunt se non accepisse gratiam xli, 61. Gratia non sic delectanda, ut quasi de illa securi, mali opere, diligitur homines, xli, 209. Deus opus suum non deseret, si ab opere suo non deseratur, xli, 480. Gratia etiam piis ac Deum timentibus impugmanda quae suggeratur, xxxvii, 527. Gratiae Dei quoniam non sint subiecti, xxxv, 486. Apostolus ex sua et aliorum, qui sub gratia non sub Lege adiuvent, persona locutus est in Epistola ad Romanos, xxxiv, 422, 423, 424. Est dogmata Catholice de originis vitio ac de gratia, non ea sequi incommoda quae obiectant Pelagianis, xxxvii, 265. Explicantur Scripturae loca ex quibus errandi occasio a Pelagianis sumpta est, xxxiv, 459, 460. Quaestiones de gratia difficiles, ante Pelagium transierunt attingente Scripturarum tractatores, xxxvi, 86. Gratiae gratuita profundum, xi, 54, 62. In hoc profundo multorum conteruntur ingenia, *ibid.* 56, 57. Volentes disputare de Dei profundo, mersi sunt in profundum, et inde error de stimularum peccatorum ante corpus, xix, 418. In mysterio gratiae et electionis, melior est fidelis ignorantia, quam temeraria scientia, xvii,

404. Quidam stulti putant Apostolum ad questionem de electione et reprobatione defecisse in responsione, et inopia reddenda rationis exclamasse, *O homo tu quis es, etc.*, xxxv, 162, 163. Gratiam qua nos elegit Deus, primo non invenit Augustinus, xli, 488, 499 et *segg.* Quaestio de distributione gratiae in scrutabilis, xxxv, 56, 57. Quisquam a Apostolo solvitur, *ibid.* Cui responsio ista, *O altitudo, etc.*, displicet, quaerit doctiores, sed caveat ne inveniat praesumptores, xxxvii, 475. Cur de gratia, praedestinatione, etc., non egerit Augustinus in libris de Libero Arbitrio, xxxvi, 198, 199. De libris de Libero Arbitrio frustra praescribitur Augustino in quaestione de gratia, *ibid.* 132. Objectioni ex libris de Libero Arbitrio ipse satisfecit Augustinus, *ibid.* 132.

Gratia commendatio, xv, 297; xli, 415, 416. Gratia Dei quae liberat nos, commendat se nobis in omnibus Scripturis sanctis, ix, 365, et praesertim in Psalmo LXX, *ibid.* 366, 367. Gratiam quo pacto commendat Apostolus, xli, 70. Gratiae laus et praedictio, vituperatio et damnatio est delictorum, xxxvii, 418. Gratia Dei praedicanda in festis Martyrum, xx, 480. Gratia et fidei promissionis firmitate iam data aliquando dicitur, quae tamen suo tempore tantum danda est, v, 43, 44. De gratia disserere cur plurimum delectatus Augustinus, xxxvii, 476. Liber de Gratia Novi Testamenti scriptus ab Augustino propter haerem non tam inimicam gratiae Dei, xli, 548. Libri duo de Gratia Christi et de Peccato originali, xli, 557. Liber de Natura et Gratia, xli, 551, 552. Liber de Gratia et Libero Arbitrio ad Monachos Aduemetinos scriptus, *ibid.* 570. Liber ad eosdem minus de Correctione et Gratia, *ibid.*

Gratia seu gratitudo quid sit, xxxviii, 46, 47. Hanc vis innoce inseruit, *ibid.* Gratiae Dei cognitio et gratitudo quam necessaria gratiarum actio et oratio, xli, 8, 17. Gratiarum actio, gratiae testimonium, xxxviii, 338; xxxvi, 109. Gratiarum actio et oratio ostendunt voluntatem per antecedentem gratiam preparari, non vero gratiam merito volum-

tatis antecedente donari, xli, 224. Gratiarum actio et illucina, si ob hoc gratiae aguntur Deo, quod non donavit ipse nos fecit, xxxvii, 109. Si homini gratiae ageret homo pro eo quod illum vel putaret non prestisset vel nosset, adalato vel irriso verius quam gratiarum actio diceretur, xxxvii, 100, 482. Gratiae Deo agendae, non solum cum beneficiis, sed etiam cum emendat, viii, 297, 309; x, 335. Gratiarum actio ab omnibus debita medico, xix, 493. Gratias agens de parvo melior est incomparabiliter, quam se extollens de magno, xx, 491; xxxviii, 388. Unde maiores agendae sunt Deo gratias, xxxix, 364. Gratias omnis intendit id agere, ne simus ingrati, xli, 78. In gratiarum actione nihil aliud agitur, nisi ut qui gloriatur, in Domino gloriatur, *ibid.* Gratias ipsi agere nobis licet, referre non licet, viii, 290. Gratiarum actionem pro beneficiis suis Deus exigit, *ibid.* 82, 83. Ad gratias agendas Deo pro beneficiis tunc gratias agens particularibus, non sufficit homo, ii, 353, 354. Gratias Deo verbis agimus, re teneamus, x, 282. Gratiae dona alicui sunt sua, cum amantissima, ut omnia sua temporibus distributa ex ordine gerantur, xxvii, 548. Musica ad indicandam divinae generationis harmoniam hominibus concessa est, xi, 333.

GRUDENTIS martyris natale, xx, 573. GULE tentatio, xv, 263, 264. Gulosi describuntur, vi, 96.

GUSTAVUS, viii, 92. Neufensis episcopus, *ibid.* 98.

GURGES, xxxvii, 444. GURTUS aquae de digito Lazari desideravit dives, xlii, 297.

GRYMNOSOPHISTAE philosophorum secta apud Indos, iii, 197, 260.

GREGORIANUS, xxxi, 326.

GRATIANTOPOLIS civitas in Gallia, cv, 172. Non longe ab urbe Gratianopolifons est in quo faeces accense extinguntur, et extinctae accenduntur, *ibid.*

GRATULATIO et oratio, in quo differant, xi, 95. Gratulatio debita donis Dei. Vox: *Benedictus Dominus qui non deditros in venationem dentibus eorum*, est certe gratulatio, et digna gratulatio, xlii, 220.

GREGORIANUS, xxxi, 326.

GREGORIUS episcopus Orientalis, xxxv, 88, 143, 446; xxxvii, 155; xli, 400. Ejus apologia prima de fuga sua, xxxv, 443.

GRESSUS hominis si non dirigeret Deus, semper per secura irent, viii, 85.

GREGIS DEI praevertitur, xlii, 44.

GUBERNAT Deus sine labore quae fecit, xii, 65. Deus infusus carni curam gubernandi universitatis non deseruit aut heretici, xxxix, 308. Gubernatio est optimis, ut omnia sua temporibus distributa ex ordine gerantur, xxvii, 548. Musica ad indicandam divinae generationis harmoniam hominibus concessa est, xi, 333.

GUBERNATIS, viii, 92. Neufensis episcopus, *ibid.* 98.

GURGES, xxxvii, 444.

GURTUS aquae de digito Lazari desideravit dives, xlii, 297.

GRYMNOSOPHISTAE philosophorum secta apud Indos, iii, 197, 260.

H

HABERE te agnosce, et ex te nihil habere, ut nec superbus sis, nec ingratus, x, 187, 188. Corpus habebis, tantus eris, proverbium avarorum, viii, 476. Habendo aut agendo, beatus dicitur, x,

149. Felix vere est, non qui id habeat quod amat, sed qui id amat quod amandum est, vii, 342. Indignus es qui habes, qui non vis esse quod vis habere, xviii, 592. Habere aliquid tunc quisque